

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Sträckfågelräkningar vid **Falsterbo** *hösten* **2004**

MIGRATION COUNTS AT FALSTERBO IN THE AUTUMN OF 2004

Räkningar i Naturvårdsverkets regi bedrevs mellan 1 augusti och 20 november. Den övervägande majoriteten av arterna räknades medan åldern bestämdes för rovfåglar och vissa andra grupper. Dominerande västvindar är en av anledningarna till den förhållandevis höga totalsumman. Flera rovfåglar räknades i relativt höga antal och för några minskande arter verkar trenden snarast ha vänt. Ungfågelsandelen var återigen rekordhög. Positivt var även att några tropikflyttare uppträdde mer talrikt än på många år. Dessutom sträckte flertalet finkfåglar i rekordhöga antal. De flesta invasionsarter uppträdde däremot i måttliga antal, men sidensvansen sträckte i ej tidigare skådade mängder.

MEDDELANDE NR 223 FRÅN FALSTERBO FÅGELSTATION

AV NILS KJELLÉN

BAKGRUND De standardiserade sträckräkningar i Naturvårdsverkets regi påbörjades hösten 1973 som en del av den nationella fågelövervakningen. Sedan 2001 ansvarar undertecknad för dessa räkningar som årligen redovisas i Fåglar i Skåne (Kjellén 2004). Från detta år påbörjas räkningarna den 1 augusti (i stället för 11 augusti). I mån av tid åldersbestämdes storkar, sångsvanar, prutgäss, rovfåglar, vissa vadare, labbar, dvärgmåsar, silltrut och tärnor för att erhålla ett mått på årets ungproduktion. De standardiserade siffrorna från 1973-1985 har i en del fall räknats upp med den genomsnittliga skillnaden mot specialräkningar, av främst rovfåglar, under femtonårsperioden 1986-2000. Mer detaljer beträffande denna omräkning för olika arter har presenteras i Anser (Kjellén 2002).

FÄLTARBETE Under perioden 1 augusti till 20 november upprätthölls daglig bevakning av sträcket. Samtliga arter räknades från gryning fram till 14.00 svensk vintertid. Om det vid

denna tidpunkt fortfarande pågick rovfågelsträck har detta räknats fram tills det upphört. Under ett fåtal dagar, när sträcket på grund av otjänlig väderlek varit obefintligt, har räkningarna avslutats före 14.00. Nils Kjellén har räknat under hela perioden. Under perioden 11 augusti t.o.m. 10 november har räkningarna skett tillsammans med Mattias Ullman. Vi delade då upp arterna för att erhålla så god täckning som möjligt. Observationsplats har hela tiden varit den sydvästligaste udden, Nabben. Endast under ett fåtal dagar då vindarna förskjutit rovfågelsträcket mot norr har observatörerna flyttat upp till Fyren vid middagstid för att täcka sträcket bättre. Som avlösare för någon av oss samt för att täcka sent rovfågelsträck under ett fåtal dagar har Claes-Göran Dahl, Bengt Grandin och Pekka Westin fungerat. Alla inblandade tackas varmt för sin medverkan.

Rovfågelsiffror från Stevns klint på den danska sidan av Sundet, har som vanligt tillhållits av Tim Andersen. Bevakningen vid Ste-

● **TABELL 1A. ROVFÅGELSTRÄCKET I FALSTERBO – TOTALSUMMOR**

Totalsummor för sträckande rovfåglar i Falsterbo 2003-2004 samt medeltal för olika perioder. Totals in migrating raptors at Falsterbo 2003-2004 with means from different periods.

	2003	2004	Medel Mean	Medel 73-80	Medel 81-90	Medel 91-00	Medel 01-04
Bivråk	3078	7026	7478	12753	7666	4514	3866
Brun glada	19	11	7	7	6	6	12
Röd glada	1445	1355	536	77	261	862	1329
Havsörn	47	37	11	4	6	12	33
Brun kärrhök	973	959	564	209	410	848	951
Blå kärrhök	379	197	268	335	298	182	278
Stäpphök	6	14	2	0	1	1	10
Ängshök	3	9	7	5	7	10	6
Duvhök	44	13	33	16	34	47	28
Sparvhök	24743	24390	16593	9830	17464	18778	22476
Ormvråk	14226	8534	13841	17064	14528	11681	11074
Fjällvråk	154	600	957	960	1448	626	549
Mi. skrikörn	4	2	3	1	4	4	2
Kungsörn	5	2	2	1	2	3	2
Fiskgjuse	304	426	248	182	238	279	324
Tornfalk	953	492	483	462	496	428	634
Aftonfalk	0	2	2	3	2	2	3
Stenfalk	417	498	216	168	228	190	350
Lärfalk	61	42	48	48	54	41	55
Pilgrimsfalk	76	89	25	6	17	35	59
Totalt	46937	44698	41324	42130	43170	38548	42041

vns var något sämre än vanligt med räkningar 9 dagar i augusti, 19 dagar i september, 10 dagar i oktober samt 4 dagar i november. Många rovfåglar väljer att korsa Öresund vid den norra delen, mellan Helsingborg och Höganäs. Detta sträck räknas sedan 1984 vid Hellebäck, norr om Helsingör på den danska sidan. Siffror därifrån har erhållits från Steen Søgaard. Bevakning upprätthölls under sammanlagt 52 dagar mellan 1 augusti och 23 november, vilket är mindre än flertalet tidigare år.

RESULTAT OCH DISKUSSION I maj var vädret torrare och varmare än normalt medan det var kallt och regnigt under juni-juli, vilket generellt borde ha missgynnat häckningen. Sommarvädret kom inte förrän i slutet av juli och augusti. Uppe i Norrland var dock förhållandena allmänt något bättre. I Falsterbo dominerade västvindarna klart under större delen hösten, vilket allmänt ger en högre koncentration av utsträcket

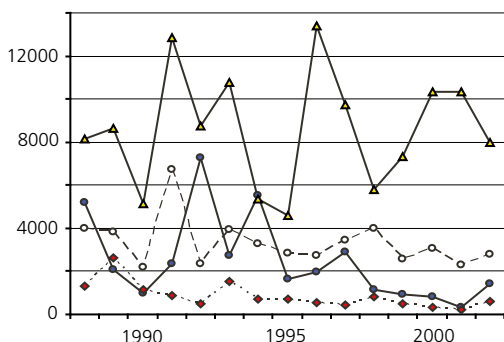
till halvön. Stabilt högtrycksväder i början av augusti ledde till låga sträcksiffror och få passerande vadare. En del fronter västerifrån satte sedan fart på fåglarna i slutet av månaden. I början av september gav högtrycksväder och vindar från sydsektorn flera fina rovfågelsdagar. Västvindarna var tidvis friska mot slutet av månaden, men följdes av kallare nordvindar på månadens sista dag. Det var relativt mildt fram till första nattfrost den 10 oktober. I mitten av månaden kom en period med ostvindar men de milda västvindarna tog sedan över igen. Detta väder fortsatte sedan resten av säsongen med hyfsade dagssiffror ända fram till den 15 november.

Totalt nästan 2 miljoner sträckare är en av de bättre totalsummorna under senare år. Även om sträckvädret spelar stor roll var ungfågelsandelen åtminstone för rovfågarna rekordhög. Arter som uppvisade en signifikant positiv, respektive negativ, utveckling höstarna 1973-2003 redovisades i tabellform i fjolårets rapport (Kjellén

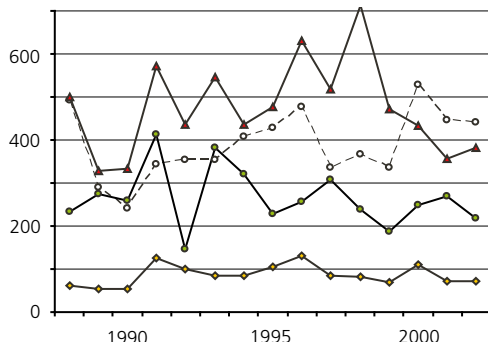
● TABELL 1B. ROVFÅGELSTRÄCKET I FALSTERBO – UNGFÅGELANDEL

Ungfågelsandel för sträckande rovfåglar i Falsterbo 2003-2004 samt medeltal för olika perioder. Percentage of juveniles in migrating raptors at Falsterbo 2003-2004 with means from different periods.

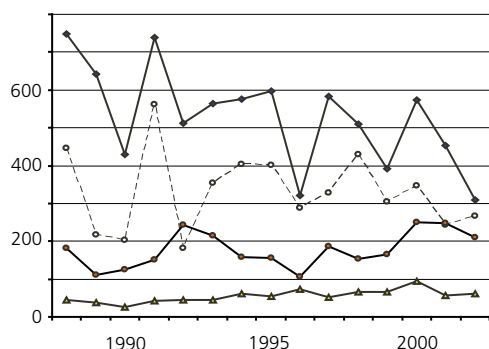
	2003	2004	Medel Mean	Medel 86-90	Medel 91-95	Medel 96-00	Medel 00-04
Bivräk	29	13	12	13	9	11	15
Brun glada	21	18	13	15	13	7	26
Röd glada	79	73	78	83	76	75	78
Havsörn	57	49	37	36	36	29	52
Brun kärrhök	74	67	77	76	78	77	74
Blå kärrhök	73	68	64	60	57	66	75
Stäpphök	33	64	40	25	0	100	57
Ängshök	100	100	61	51	51	68	77
Duvhök	93	100	97	96	95	100	96
Sparvhök	86	85	77	79	80	73	77
Ormvräk	46	48	46	38	44	53	49
Fjällvräk	23	49	25	25	19	19	40
Mi. skrikörn	25	0	1	0	0	0	8
Kungsörn	100	100	57	43	62	100	67
Fiskguse	57	46	54	50	51	60	54
Tornfalk	78	86	76	70	75	79	83
Aftonfalk	-	100	92	50	89	100	100
Stenfalk	94	95	87	88	86	82	93
Lärfalk	80	90	86	89	84	86	85
Pilgrimsfalk	30	45	30	40	30	26	30
Medel	62	65	55	51	52	60	62
12 arter	62	64	59	59	58	59	63

Bivråk (blåa cirklar), sparvhök (vita cirklar), ormvråk (gula trianglar) och fjällvråk (röda romber).

Röd glada (gula romber), brun kärrhök (vita cirklar), blå kärrhök (gröna cirklar) och fiskgjuse (röda trianglar).

Tornfalk (blåa romber), stenfalk (vita cirklar), lärkfalk (röda cirklar) och pilgrimsfalk (gula trianglar).

Figur 1. Antalet räknade sträckare av 12 rovfågelsarter vid Skagen + Hellebäck i Danmark vårarna 1988-2002 (Från sammanställningar i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift).

The number counted on spring migration in 12 species of raptors at the two Danish sites Skagen and Hellebäck 1988-2002.

2004). Årets relativt höga siffror medförde faktiskt att sex arter (sångsvan, skedand, stenfalk, dvärgmåsa, fisktärna och gråsiska) nu visar en signifikant ökning under perioden. Dessutom är minskningen inte längre signifikant för gräsand, sånglärka, gulärta, järnsparv och varfågel. Allmänt gäller att flera långsiktigt vikande arter nu visar tecken till återhämtning. Detta gäller såväl vissa tropikflyttare som mer kortflyttande arter. Framtiden får dock utvisa om detta endast är tillfälliga uppgångar.

ROVFÅGLAR Liksom tidigare år har de ej åldersbestämda rovfågelnas fördelats efter bestämd procent i varje 10-dagarsperiod. Totalantal och ungfågelsandel åren 2003-2004 samt medelvärden för olika tidsperioder återfinns i Tabell 1A och 1B. Sammanlagt närmare 45 000 rovfåglar

är visserligen något lägre än fjolårets summa, men detta förklaras helt av ormvråkens betydligt lägre antal (Tabell 1A). Den genomsnittliga ungfågelsandelen var återigen rekordhög (Tabell 1B), varför häckningen allmänt förefaller ha gått bra trots den regniga sommaren. Gnagartillgången var relativt dålig i Skåne och, åtminstone lokalt, urusel i Mellansverige (Mikael Hake muntl.). Däremot har situationen uppenbarligen varit betydligt bättre i Norrland med rekordhäckning för tornfalken i Västerbotten (Stefan Delin muntl.) och åtminstone lokalt (exempelvis i Ammarnäs) fanns det till och med en del lämmel.

Vårsträcket av rovfåglar räknas i Sverige främst vid Hittarp norr om Helsingborg men bevakningen är de flesta år relativt sporadisk. I Danmark studeras vårsträcket främst från Jyl-

Äntligen! Efter många år med minskande antal slog det till – 1987 bivråkar sträckte ut vid Nabben 2 september. Foto: Rolf Holm

lands nordspets, Skagen och vid Hellebäck på norra Själland. Sträcksummor från dessa lokaler publiceras årligen i fågelrapporten i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift. Som en jämförelse till Falsterbo har jag i Figur 1 lagt in den samlade vårsumman från Skagen och Hellebäck 1988-2002. Man bör då komma ihåg att observationerna inte är standardiserade på de danska lokalerna och att bevakningen därför kan variera en del mellan olika år. Allmänt sett är dock överensstämmelsen med Falsterbo snarast sämre än väntat, men de olika arterna kommenteras nedan.

BIVRÅK *Pernis apivorus* Under våren och sommaren upplevde jag, trots flitigt exkurerande i Skåne, att observationerna av bivråk var färre än någonsin. Vid Stevns bokfördes en insträckare redan den 7 juli, men i Falsterbo var antalen som vanligt låga de första två augustidekaderna. En första mindre topp med 208 ex passerade 23 augusti och den 28-29 räknades nästan 1400 sträckare. Den sistnämnda dagen bokfördes hela 1639 ex vid Hittarp norr om Helsingborg, en ovanligt hög siffra, och man började befara att huvuddelen missat Falsterbo. Farhågorna besannades emellertid inte då en ny topp kom några dagar senare. Den 2 september var antalen blyg-

samma på förmiddagen, men ökade sedan efterhand som vinden avtog. Utsträcket fortsatte till efter 18.00 och sammanlagt räknades 1987 ex från Nabben och 2002 ex vid Stevns klint. Det var nästan som "förr i tiden". Följande dag passerade 779 varefter antalen avtog successivt. Positivt var även en sen ungfågelstopp med 370 ex 18-19 september. Efter mindre antal månaden ut noterades årets sista den 8 oktober. Sammanlagt 6114 adulta bivråkar utgör den högsta siffran sedan 1992. Mediandatum inföll på toppdagen 2 september, vilket är fem dagar senare än normalt. Sedan åldersbestämningen började 1986 har dock sträcktoppen senarelägs något.

Hur ska man då förklara höstens höga antal? En anledning till den sena sträcktoppen kan vara att de adulta som föder upp ungar stannar längre än de som misslyckas med häckningen. Sträckvädret var inte speciellt dåligt i slutet på augusti och bristen på ostvindar talar emot att något annat en skandinaviska fåglar skulle varit inblandade. Situationen är alltså inte jämförbar med 1971 då 10 000 bivråkar sträckte den 4 september efter en period med dåligt väder. Totalt 912 ungfåglar är faktiskt fler än under 2003 även om ungfågelsandelen inte utgör mer än 13 % (Tabell 1B). Om vi i stället jämför med genomsnittet adulta sedan 1986 hamnar ungfå-

gelsandelen på 18 % för båda åren. Slutsatsen blir att häckningen nu gått förhållandevis bra två år i rad vilket förhoppningsvis kommer att resultera i ett välkommet tillskott av adulta bivråkar så småningom. I ett studieområde i Dalsland producerades 0,84 ungar per påbörjad häckning vilket ligger över genomsnittet sedan 1992 (Ilmo Södergren i brev). Även mediantdatum för de juvenila (18 september) ligger fem dagar senare än genomsnittet.

Sträcksiffrorna uppvisar en långsiktig nedgång ända sedan 1940-talet (Rudebeck 1950, Ulfstrand m.fl. 1974, Tabell 1A). Årets drygt 7000 sträckare innebär därför snarast ett trendbrott. Bivråken minskar även i Finland där en tydlig nedgång konstaterats sedan mitten av 1980-talet (Björklund & Sauola 2004), medan utvecklingen i Danmark och Norge är sämre dokumenterad. Under våren sträcker ungefär lika många vid Skagen som Hellebäck och minskningen sedan början av 1990-talet speglar ungefär den i Falsterbo (Figur 1). Orsaken till nedgången är på intet sätt klar och flera faktorer kan tänkas spela in. Den generellt låga ungprouktionen har inte direkt minskat sedan 1986 (Tabell 1B), vilket skulle kunna tas som intäkt på att orsaken inte ligger i häckningsområdet. Flertalet svenska bivråkar övervintrar i tropiska Västafrika (Fransson & Pettersson 2001), där de faktiskt också tillbringar större delen av sitt liv. Där återfinns de främst i regnskogen och den lämpliga biotopen har successivt minskat till en yta som utgör mindre än 25 % av häckningsområdet (Bijlsma 2002). Det är därför fullt möjligt att den främsta förklaringen till den svenska beståndsnedgången återfinns i Västafrika. Det kan tilläggas att antalet sträckare i norra Israel, där i medeltal 320 000 bivråkar räknades höstarna 1990-1999, inte minskar (Alon m.fl. 2004). Dessa fåglar häckar sannolikt i Östeuropa och Ryssland och övervintrar troligen längre österut och söderut i Afrika.

Från Stevns klint räknades totalt 4758 bivråkar, också det en bra siffra. Trots den höga siffran i Falsterbo var emellertid även antalet som sträckte längre norrut relativt högt under hösten. Vid Hellebäck/Hittarp räknades minst 2181 ex. Ett försök att lägga samman data från flera lokaler i Skåne och på Själland resulterade i att minst 12 424 bivråkar passerade Öresundsområdet

under hösten (Henrik Schou i brev). Då närmar vi oss hela den svenska populationen som uppskattades till 5400-6400 par i mitten av 1990-talet (SOF 2002).

BRUN GLADA *Milvus migrans* Den första bruna gladan vände 9-10 augusti. Sedan dröjde det till september då sammanlagt 10 fåglar bokfördes med som mest 2 ex den 26 och den 30 september. Återigen en bra årssiffra efter fjolårets rekordnotering (Tabell 1). Långsiktigt finns ingen tydlig trend även om vi för närvarande ser en uppgång. Under vårsträcket registrerades sedan 1988 i medeltal 10 ex vid Skagen och 4 ex vid Hellebäck så det är helt klart att många kommer in till Sverige västerifrån.

Av årets bruna glador var fyra fjolårsfåglar (2K) och två juvenila. Ungfågelsandelen har stigit de senaste åren (Tabell 1) då minst en häckning är känd från Halland (Strid m.fl. 2004). I Finland hittades de första häckningarna på tio år sommaren 2002 och 2003 registrerades 5 häckande par (Björklund & Sauola 2004). Mediantdatum för de juvenila (17 september) ligger tre dagar tidigare än medel, medan de äldre genomsnittligt passerade nästan tre veckor senare än normalt (26 september). Detta är sent för en tropikflyttare. Vid Stevns klint bokfördes 5 bruna glador, vilka samtliga sågs i Falsterbo, medan det vid Hellebäck som vanligt inte sågs någon.

RÖD GLADA *Milvus milvus* Under augusti räknades endast 9 utsträckande glador från Nabben även om betydligt fler var ute och vände över halvön. Antalen ökade sedan med en mindre topp på 73 ex den 7-9 september. Därefter uteblev sträcket under en blåsigare period, men 25-26 september räknades drygt 130 glador. Efter en relativt kall natt, och med vindar från ostsektorn, blev den 30 september en fin sträckdag. Fram till 11.00 hade 170 glador passerat och antalet ökade sedan när vinden avtog och vred ned mot sydost. Dagsumman slutade på 538 ex vilket med råge utgör nytt dagsbästa. Således passerade 40 % av årssumman på en dag och av dessa sågs 449 ex på den danska sidan. Nästa stöt kom i samband med nattfrost 9-11 oktober då 263 fåglar bokfördes. Därefter mattades sträcket och endast drygt 90 ex sågs i november. Totalt 1355 glador ligger något under fjolårets rekordsiffra

Sammanlagt 538 röda glador passerade Falsterbo 30 september. Foto: Rolf Holm

(Tabell 1A). Vid Stevns klint bokfördes 73 % av de glador som sågs sträcka ut i Falsterbo, en relativt hög andel.

Per-Olof Andersson m.fl. har fortsatt studierna i delar av det område i södra Skåne som tidigare inventerades i ett WWF-projekt. Under året kontrollerades häckningen för sammanlagt 37 par vilka i genomsnitt producerade 1,73 flygga ungar per påbörjad häckning och endast 13,5 % av häckningarna misslyckades. Resultatet ligger mycket nära genomsnittet för perioden 1987-1998 (Kjellén 1999), och får betecknas som mycket bra en kall och regnig sommar. Rapporterade nedgångar inom kärnområdena i Västeuropa gör att det svenska beståndet blir allt viktigare globalt sett. Bland annat har bekämpningen uppenbarligen ökat i Spanien, vilket även påverkar övervintrare norrifrån. I Danmark är gladan fortfarande förvånansvärt sällsynt och föremål för ett nystartat räddningsprojekt. År 1994 fanns minst 35 par men därefter noterades en minskning fram till 2002 och en uppgång till 33 par 2003, varav 1-2 par på Bornholm. Ungproduktionen är klart sämre än i Sverige och man har fortfarande problem med direkt och indirekt (betat kött) förföljelse (Grell m.fl. 2004). I Storbritannien häckade 2002 minst 483 par fördelat på tre större områden (Ogilvie 2004).

Två av dessa bestånd grundades av utsatta glador från bl.a. Sverige. Huvuddelen är stannfåglar och utvecklingen är klart positiv.

Mediandatum blev 10 oktober för adulta och 30 september för de juvenila. Detta är klart tidigare än under de tre milda höstarna 1999-2001, och mer i linje med genomsnittet sedan 1986. Majoriteten av de adulta gladorna tillbringar vintern i Skåne där vinterbeståndet numera torde överstiga 1000 fåglar. Även om ungfågelsandelen på 73 % är något lägre än normalt, förefaller det inte som om andelen adulta som lämnar Sverige vintertid ökat på senare år. Det verkar således som om vinterfödan ännu räcker till. Detta är positivt då överlevnaden sannolikt är bättre för övervintrarna och en viktig anledning till det svenska beståndets snabba expansion.

Då huvuddelen av de svenska gladorna fortfarande häckar i Skåne är det inte förvånande att antalet sträckare uppe vid Hellebäck är förhållandevis lågt. Antalen ökar endast sakta och under hösten räknades 25 ex. Flertalet vårsträckande glador ses vid Hellebäck men det är intressant att endast en blygsam ökning noterats på de danska lokalerna sedan 1988 (Figur 1).

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla* Det går bra för havsörnen i Norden, vilket speglas av siffrorna från

Efter en period med kraftig ökning under 1990-talet har antalet sträckande bruna kärrhökare legat tämligen konstant sedan år 2000. Foto: Mikael Arinder/Skånska bilder.

Falsterbo. Beståndsökningen i Sverige fortsätter och under året steg den skånska populationen till 3 par (Ivarsson 2004). I Danmark, dit arten spritt sig från Tyskland, fanns 10 par 2003 (Grell m.fl. 2004). Efter återinplantering på 1970-talet häckade 26 par i Skottland 2002 (Ogilvie 2004) och även söder om Östersjön är trenden positiv. Under vårsträcket ses sedan 1988 i medeltal 7 havsörnar vid Skagen och 6 vid Hellebäck. Ökningen under perioden på de danska lokalerna är mindre påtaglig än den är i Falsterbo.

De senare åren har de första havsörnarna, främst yngre subad, setts redan i början av augusti. Sådana fåglar vänder oftast men den 23 augusti sträckte 2 örnar ut. Efter enstaka i början av september räknades hela 11 havsörnar den 31 augusti. Detta är faktiskt två mer än det gamla dagsrekordet från den 15 oktober 1999. Dock räknades 12 ex på den danska sidan och en jämförelse av tiderna tyder på att ännu fler fåglar var inblandade denna dag. Liksom föregående år rastade regelbundet ett antal yngre havsörnar på Måkläppen under oktober, vilket gör att det ibland är vanskligt att avgöra vilka individer som verkligen sträcker ut. Förutom 6 ex den 9 oktober bokfördes inga högre antal under månaden. Sannolikt som en följd av den milda väderle-

ken räknades endast 5 havsörnar i november, då rastarna på Måkläppen skrämdes bort av bärnstensletare och andra vandrare när besöksförbudet upphörde. Totalt 37 havsörnar är visserligen 10 färre än 2003, men betydligt fler än något tidigare år. En adult vände 10 september och en sträckte in vid Stevns på toppdagen. Sträckarna vid Nabben fördelade sig på 19 subadulta (främst yngre sådana) och 18 ungfåglar. Ungfågelsandelen har de senaste fyra åren varit klart högre än tidigare (Tabell 1B). Passagen var allmänt sett något tidigare än genomsnittet. Generellt ger kallare väder fler örnar i Falsterbo.

Vid Stevns klint räknades rekordhöga 29 havsörnar under hösten, varav minst 11 inte sågs i Falsterbo. Vid Hellebäck registrerades endast 2 havsörnar vilket är 1 mindre än genomsnittet sedan 1984.

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus* Redan i juni kan man se enstaka fåglar på sydsträck över Falsterbohalvön, och vid Stevns klint räknades 19 bruna kärrhökare 29-31 juli. I Falsterbo sågs mindre antal under flertalet dagar under augusti, med första högre antal 33 ex den 14 augusti. Ett par dagar med över 50 sträckare bokfördes i slutet av månaden, men sträcktoppen kom inte

förrän i början av september. Efter 66 brunhökarna den 2 september räknades rekordsiffran 192 ex följande dag och ytterligare 121 den 4 september. Toppdagen bokfördes 190 ex på den danska sidan, en förvånansvärt hög överensstämmelse. Rimligen var dock betydligt fler individer inblandade då sträcket oftast passerar på bred front. Därefter minskande antal, men så sent som 30 september bokfördes 38 ex. Få individer i oktober, men sena ungfåglar 20 och 30. Mediandatum för såväl ungfåglar som honor och hanar inföll på toppdagen den 3 september, vilket är senare än normalt för de båda förstnämnda kategorierna. Sedan 1986 har faktiskt den generella passagen senarelagts med ett par dagar. Årsumman på 959 ex är en av de högsta, men endast 1999 och 2001 har arten sprängt tusenvallet. Till skillnad från röd glada tycks den tidigare kraftiga ökningen nu vara på väg att plana ut (Tabell 1A). Även tidigare har dock uppgången gått i vågor. I Finland konstaterades år 2003 ungefär lika många revir som rekordåret 2002 (167 par), men häckningen gick generellt betydligt sämre (Björklund & Saurola 2004). I Storbritannien har beståndet sedan 1983 ökat från under 50 till 250 par (Ogilvie 2004), en snabbare uppgång än i Sverige under motsvarande tid.

Årets ovanligt låga ungfågelsandel (67 %, Tabell 1B) kan troligen tas som intäkt på att häckningen gått sämre än vanligt under den regniga sommaren. Då den årliga variationen är förhållandevis liten är det emellertid oftast svårt att säkert uttala sig om häckningsutfallet enskilda år. Flertalet höstar har honorna dominerat bland de adulta sträckarna (i medeltal 47 % hanar). I år utgjordes dock 55 % av de gamla bruna kärrhökarna av hanar, kanske delvis en effekt av den sena sträcktoppen. Bland hanarna utgjordes 13 % av fjolårsfåglar (2K), vilkas uppträdande inte skiljde sig tidsmässigt. Fjolårshonor är svårare att separera från äldre och endast 5 sådana bokfördes. Vid Stevns klint summerades 562 ex, vilket utgör 59 % av falsterbosiffran, en relativt hög andel. Antalet bruna kärrhökarna som väljer att korsa Öresund uppe i norr är generellt betydligt lägre än i Falsterbo. Vid Hellebäck räknades 52 ex, att jämföra med i medeltal 65 sträckare sedan 1984. En studie av vårsträcket vid Skagen och Hellebäck (Figur 1) visar på en tydlig ökning sedan 1988.

BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus* Sammanlagt 197 blå kärrhökarna är betydligt färre än de närmast föregående åren och en återgång till de låga siffrorna från 1990-talet. Detta är något förvånande då gnagartillgången i Norrland förefaller ha varit rätt bra, och i skarp kontrast till den relativt höga fjällvråksiffran. Utvecklingen är mer jämförbar med tornfalken som till stor del häckar i samma område. Ungfågelsandelen låg trots detta något över genomsnittet (Tabell 1B). Även om de flesta blåhökarna sannolikt har svenskt ursprung, ingår sannolikt en del finska häckare. Där har beståndskurvan pekats nedåt 1996-2003, medan antalet ökade något under 1980-talet (Björklund & Saurola 2004). Sommaren 2003 var ett gnagarår i Finland men blåhöken ökade mindre än förväntat. I Danmark är arten numera i princip borta som häckfågel (Grell m.fl. 2004), i linje med försvinnandet från södra Sverige. Vårsiffrorna från Skagen och Hellebäck har minskat stadigt sedan början av 1990-talet (Figur 1), vilket avviker en del från utvecklingen i Falsterbo.

De första 2 sträckte den 18 augusti och följdes av ytterligare 6 adulta fram till slutet av månaden. Från början av september dominerade ungfågarna, men antalet under månaden var relativt blygsamma. Sträcktoppen kom den fina sträckdagen 30 september med 28 ex, varav 18 bokfördes även på den danska sidan. Nästa stöt kom med kylan den 9 oktober då 12 ex räknades i Falsterbo, mot hela 28 vid Stevns klint. Dagsummorna skiljer sig ofta relativt mycket hos en bredfrontsträckare som blå kärrhök. En gles passage registrerades sedan fram till räkningarnas slut, med som mest 11 ex den 28 oktober. Mediandatum för hanarna (27 september) och ungfågarna (9 oktober) inföll normalt medan honorna kulminerade en vecka tidigare än normalt den 10 september. Allmänt har en generell senareläggning av sträcket brutits de två senaste åren. Som vanligt dominerade honorna bland de adulta fåglarna och 38 % hanar ligger 5 % under genomsnittet sedan 1986.

Vid Stevns klint räknades totalt 119 blå kärrhökarna vilket motsvarar 60 % av antalet i Falsterbo. Generellt låg dagsiffrorna något under Falsterbos, men variationen var relativt stor. Uppe vid Hellebäck sågs 56 ex, att jämföra med i genomsnitt 89 ex sedan 1984.

STÄPPHÖK *Circus macrourus* Stäpphökens var tidigare en sällsynt gäst i Falsterbo med endast 2 sträckare sammanlagt under hela 1970-talet. Under 1980-talet noterades totalt 11 ex och under 1990-talet 10 ex. Smärre invasioner ledde sedan till 11 sträckande fåglar år 2001 och 10 ex år 2002. Antalet obestämda "stängshökar" har varierat en del utan någon trend och genomsnittet för hela perioden ligger på endast 1 fågel. Många av dessa har setts i september varför det nog är mer troligt att de var stäpphökar än ängshökar.

Bland sträckarna har jag som vanligt tagit med alla fåglar observerade på halvön. Den positiva utvecklingen fortsatte och sammanlagt 14 stäpphökar innebär en ny rekordnotering, samtidigt som arten var vanligare än ängshök för fjärde året i följd. Sträcket av de två arterna överlappade dock mer än tidigare år kring månads-skiftet augusti-september då en del bestämningsproblem uppstod. Redan den 24 augusti sträckte en 3K hane och en ungfågel, vilken utgör den tidigaste juvenila någonsin. Efter en ungfågel den 2 september passerade 1 hane, 1 hona och en juvenil den 4 september. Den 8 september bokfördes åter 1 3K hane och 11-13 rastade upp till 2 ungfåglar på Knösen. Därefter sträckte 1 ungfågel 16 september, följd av 1 3K hane den 20 september. Enstaka ungfåglar bokfördes sedan 25 och 29 september samt 8 oktober. Ungfågelsandelen på 64 % ligger klart över genomsnittet (Tabell 1B). Mediandatum inföll liksom generellt i ordningen honor (4 september), hanar (6 september) och ungfåglar (11 september). Utöver de bestämda stäpphökarna sträckte 5 unga "stängshökar", varav 2 tillsammans den 16 september. Vid Stevns klint observerades endast honan den 4 september samt 1 stängshök, liksom flertalet år betydligt färre observationer än i Falsterbo.

Det känns inte rimligt att den kraftiga ökningen av antalet fynd i Sverige på senare år bara beror på ökad ornitologaktivitet och bättre kännedom om hur man skiljer stäpphök från framförallt ängshök. Vi vet inte riktigt vad som händer i häckningsområdet norr om Svarta och Kaspiska haven, men kanske håller arten på att sprida sig västerut. I alla fall konstaterades den andra häckningen någonsin i Finland 2003, vilken resulterade i tre flygga ungar (Björklund & Saurola 2004). Dessutom producerade en bland-

häckning med hane stäpphök och hona ängshök tre ungar. Vid Skagen sträckte sammanlagt 20 stäpphökar ut våren 1999-2002 jämfört med ingen enda de elva föregående åren.

ÄNGSHÖK *Circus pygargus* Minst 1 par häckade i nordöstra Skåne under året (Bengtsson 2004a). Från Öland rapporteras däremot om ovanligt dåligt häckningsresultat. Totalt rapporterades endast 6 häckningar utanför Öland 2003, vilket utgör en nedgång sedan mitten av 1990-talet (Strid m. l. 2004). I Danmark nåddes maximum på 1930-talet då flera hundra par häckade. I dagsläget finns i storleksordningen 35-45 par främst på sydvästra Jylland, och trenden är vikande även där (Grell m.fl. 2004). I Finland fanns 6 par 2003, vilka sannolikt inte producerade några ungar (Björklund & Saurola 2004). I Storbritannien registrerades under 10 häckande par 1990-2002 (Ogilvie 2004).

Antalet sträckare i Falsterbo har sjunkit sedan slutet av 1980-talet fram till 2003, varför årets 9 ungfåglar snarast utgör ett trendbrott (Tabell 1B). Den 24 och 29 augusti passerade 2 ungfåglar, följda av enstaka ungfåglar 30 augusti samt 2-5 september. Mediandatum (30 augusti) ligger fyra dagar senare än genomsnittet för juvenila. Endast en av ungfågarna sågs på den danska sidan, där man istället registrerade 1 hane och 1 hona den 5 september.

DUVHÖK *Accipiter gentilis* En ung hona, möjligen med lokalt ursprung, vände redan den 14 augusti. Det dröjde dock till den första nattfrosten gjorde sitt intåg innan 2 fåglar sträckte ut den 10 oktober. Dessa följdes sedan av endast 3 till under månaden. Inte heller i november var antalen särskilt imponerande; som mest sågs 4 ex den 8 november.

Generellt sträcker fler duvhökar om kylan slår till tidigt, medan varma höstar verkar få ungfågarna att stanna kvar i högre utsträckning. Samtliga sträckare var ungfåglar och genomsnittet ligger så högt som på 97 % (Tabell 1B). Som vanligt dominerade hanarna, men 85 % är något över medel. Vid Stevns klint räknades sammanlagt 4 duvhökar, varav minst 1 inte sågs från Nabben. Årets 6 sträckare vid Hellebäck utgör en förhållandevis låg siffra jämfört med ett genomsnitt på 19 duvhökar.

Endast 13 duvhökar lämnade landet via Falsterbo. Foto: Jens B Bruun

Efter en uppgående trend från början av 1970-talet till början av 1990-talet sjönk antalet sträckare drastiskt till ett bottenvärde på noll hösten 2000. Därefter ökade det igen till ungefär samma nivå som på 1980-talet. Årets 13 sträckare innebär dock ett nytt fall nedåt. Majoriteten övervintrar längre norrut och Falsterbo nås främst av ett varierande antal ungfåglar under senhösten. Häckfågeltaxeringarna antyder snarast ett ökande bestånd men materialet är förhållandevis litet (Svensson 2002). Däremot finns en tydlig nedgång i antalet duvhökar i vinterfågelräkningen i slutet av 1990-talet (Svensson 2002). Häckfågelinventeringarna i Finland visar på ett relativt stabilt bestånd sedan 1982 (Björklund & Saurola 2004). Vid Skagen och Hellebäck räknades i medeltal 43 duvhökar våarana 1988-2002 och även där är trenden vikande de senaste åren.

SPARVHÖK *Accipiter nisus* Redan första dagen sträckte 33 sparvhökar och utsträck bokfördes sedan under samtliga dagar utom sex! Tresiffriga antal noterades inte förrän 23 augusti och allmänt var antalen något lägre än vanlig under augusti. En första topp i början av september omfattade 3500 fåglar med som mest 1434 ex den 3 september. Sträcket var sedan allmänt bra och höstens kraftigaste passage registrerades 23-25

september då dagsiffrorna låg på 1746, 1480 och 1575 ex. Det började nu luta åt en rekordsiffra, men antalen i oktober var generellt lägre, förutom en markerad topp på 1618 ex den 26 oktober. I november var antalen klart låga (Tabell 2). Totalt 24 390 sparvhökar är i nivå med 2003 men en bit under toppsiffrorna runt 30 000 under åren 1999 och 2000. Efter en relativt kraftig uppgång de första 29 åren har vi nu hamnat på en något lägre nivå. I Finland är beståndet, efter en nedgång sedan en topp 1990, nu nere på ungefär samma nivå som i början av 1980-talet (Björklund & Saurola 2004). På samma sätt har vårsiffrorna från Skagen och Hellebäck minskat successivt sedan början av 1990-talet (Figur 1).

Vid Stevns klint räknades 6540 ex. vilket endast utgör 27 % av antalet i Falsterbo. Flertal dagar med bevakning på båda sidor av sundet var antalet klart lägre på den danska sidan. Uppe vid Hellebäck iakttogs endast 724 sparvhökar vilket är klart under genomsnittet sedan 1984 (1496 ex).

Numera åldersbestäms inga sparvhökar. Jag har istället använt det samlade antalet köns- och åldersbestämda fåglar från varje dekad åren 1986-2000 för att räkna om årets sträckssiffror. De unga honorna kulminerade tre dagar senare än normalt den 8 september och de unga hanarna fyra dagar tidigare den 24 september. Mot-

svarande adulta kategorier var istället sju respektive tre dagar senare än genomsnittet. De låga senhöstsiffrorna ledde till en rekordhög ungfågelsandel på 85 % (Tabell 1B). Detta innebär dock inte nödvändigtvis att häckningen gått ovanligt bra, utan är i första hand ett resultat av sämre koncentration till Falsterbo under senhösten då de adulta kulminerar. Allmänt är könskvoten jämn hos båda ålderskategorierna, men i år utgjorde hanarna 54 % bland ungfågarna och 49 % av de adulta.

ORMVRÅK *Buteo buteo* Ormvråken hade ett av de sämre åren under serien med totalt endast 8534 sträckare och ligger följaktligen kvar bland de signifikant minskande arterna. Detta innebär dock inte nödvändigtvis att en motsvarande nedgång av den svenska populationen ägt rum. En tänkbar förklaring till minskningen är att fler ormvråkar övervintrar i landet efterhand som vintrarna generellt blivit mildare (Lindström & Svensson 2005). Tidigare övervintrade ormvråken främst i Skåne och Halland men efterhand ses allt fler ormvråkar vintertid upp till Mellansverige. En annan möjlighet är att en större andel av sträckarna väljer att korsa Öresund uppe i norr. Siffrorna från vårsträcket förbi Skagen och Hellebäck, där flertalet räknas på den senare lokalen, uppvisar stora årliga fluktuationer men ingen generell minskning (Figur 1). I de finska häckfågeltaxeringarna syns däremot en nedåtgående trend efter 1990 (Björklund & Saurola 2004). Inom landet finns en utpräglad sträckdelare där ormvråkar från sydvästra Finland sträcker mot sydväst ofta via Sverige. En del vinterfynd finns även från vårt land. Större delen av de finska häckarna har emellertid en mer sydlig sträckriktning och återfinns vintertid ända ner till Sydafrika (Valkama & Haapala 2004).

Ungefärsandelen i Falsterbo har sedan åldersbestämningen inleddes 1986 legat betydligt högre än hos övriga vråkar. Sannolikt speglar den årliga variationen åtminstone till viss del häckningsutfallet, då gamla och unga ormvråkar är ungefär lika koncentrerade till Falsterbo (Kjellén 1997). Årets 48 % juvenila ligger obetydligt över genomsnittet, men generellt har ungfågelsandelen ökat sedan 1986 (Tabell 1B). Detta skulle kunna bero på att ungproduktionen blivit bättre, att fler adulta övervintrar, eller

att proportionellt fler äldre fåglar sträcker över norra Öresund.

Antalen i augusti var ännu lägre än normalt. En första mindre sträcktopp, med drygt 500 fåglar, kom 7-9 september. Uppe vid Hellebäck bokfördes 2569 ormvråkar den 23 september och 2840 ex följande dag. I Falsterbo kom toppdagen den 30 september med 2332 ormvråkar men sedan var det lugnt tills nattfrosten slog till. Då passerade 2032 ex den 9 oktober och 1051 följande dag, jämfört med 1800 respektive 2417 ex uppe vid Hellebäck. Därefter var antalen mera blygsamma, även om dagar med 223 respektive 376 sträckare inföll så sent som 2 respektive 7 november. Mediandatum för adulta (30 september) och juvenila (9 oktober) ligger båda 4 dagar tidigare än medel. Den allmänna senareläggningen av sträcket sedan 1986 har brutits de senaste tre höstarna. Totalt 16 467 ex vid Hellebäck är liksom flertalet år fler än i Falsterbo. Dagssiffrorna vid Stevns klint var generellt klart lägre med exempelvis 1498 respektive 1665 ex de båda toppdagarna. Totalt räknades 5509 ormvråkar på den danska sidan, vilket motsvarar 65 % av Falsterbos siffra. Därutöver bokfördes 15 + 18 ex den 21 respektive 24 november.

FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus* Den första fjällvråken sträckte in vid Stevns klint den 3 september, men vid Nabben registrerades inte de första sträckarna förrän den 25 september. En första topp vid månadsskiftet omfattade 35 ex. Nästa stöt registrerades i samband med den först nattfrosten 9-13 oktober då 130 fjällvråkar räknades med som mest 70 ex den 11 oktober, jämfört med 66 ex på den danska sidan. Den största toppen inföll emellertid ovanligt sent, efter den 26 oktober. Årets bästa sträckdag inföll 1 november då 115 ex sträckte. Därefter minskade siffrorna snabbt. Sammanlagt 600 innebär en välkommen återhämtning efter fjolårets bottennotering. Bortsett från en liten uppgång i samband med en mindre gnagartopp 2001 har en långsiktig nedgång ägt rum sedan slutet av 1970-talet. En studie av de danska vårsiffrorna visar på en successiv nedgång sedan 1988 (Figur 1). Hos de två andra nordliga gnagarspecialisterna, blå kärrhök och tornfalk, registrerades en uppgång 2002-2003, men en förhållandevis låg siffra i år

Hos ormråken är andelen ungfåglar påfallande hög. Under 2004 var hela 48 % av fåglarna som passerade Falsterbo juveniler. Foto: Jens B Bruun

Förmodligen hänger detta samman med att dessa lyckades bättre med häckningen de aktuella åren. Med undantag för 2001 har ungfågelsandelen hos fjällvråken sedan 1986 varit betydligt lägre än för ormråken. Årets 49 % ligger emellertid i paritet med denna art (Tabell 1B) och det är uppenbart att fjällvråken lyckats ovanligt bra med häckningen.

Rimligen har antalet adulta fjällvråkar minskat successivt så att beståndet för närvarande är betydligt mindre än för tjugo år sedan. Det är svårt att sia om framtiden, där det mesta hänger på gnagartillgången i fjällregionen. Exempelvis räknades förvånansvärt låga siffror i Falsterbo även på 1940 och 1950-talen (Rudebeck 1950, Ulfstrand m.fl. 1974). Detta kan dock delvis förklaras av att en högre andel förbisågs bland de talrika ormråkarna med den tidens sämre optiska utrustning.

Den ovanligt sena sträcktoppen medförde att mediandatum för adulta och ungfåglar inföll 19 respektive 11 dagar senare än normalt, den 29 respektive 27 oktober. Vad som orsakade denna senareläggning är svårt att veta, men möjligen drog häckningen ut på tiden. Sannolikt bidrar

även mildare höstar till en allmänt senare passage de senaste nio åren jämfört med 1986-1995. Vid Stevns klint var bevakningen förhållandevis dålig under senhösten och sammanlagt 196 fjällvråkar utgör endast 33 % av Falsterbosumman. Antalet vid Hellebäck inskränkte sig till 39 ex. Genomsnittet ligger på 75 ex, och arten är betydligt sällsyntare i Hellebäck än i Falsterbo.

MINDRE SKRIKÖRN *Aquila pomarina* En sannolikt adult mindre skrikörn vände den 2 september, för att sedan sträcka ut följande dag. En subadult fågel vände över halvön 6-9 september, men sågs aldrig lämna landet. Ingen av dessa noterades på den danska sidan. Generellt har observationerna av mindre skrikörn minskat något de senaste åren (Tabell 1A). Som mest iakttogs uppskattningsvis 14 olika exemplar under åren 1988 och 1989. Mediandatum för de 75 mindre skrikörnar som noterats sedan 1973 infaller den 1 september.

STÖRRE SKRIKÖRN *Aquila clanga* En sannolikt 3K större skrikörn kom ner och vände den 7 november. Efter att ha övernattat på halvön sträck-

Fiskgjuden förefaller att öka i Falsterbo. Årets 426 sträckare är det största antal som räknats under ett år.
Foto: Jens B. Bruun

te den ut följande dag utan att ses från Stevns klint. Genomsnittet ligger på 1,1 fågel, med något fler på 1990-talet jämfört med de två föregående decennierna. Mediandatum för totalt 24 större skrikörnar infaller den 30 september, alltså nästan en månad senare än för den mindre arten

STÄPPÖRN *Aquila nipalensis* Stäppörnen har ett genomsnitt på 0,7 fåglar per år sedan 1973. Årets 3K-fågel sågs inledningsvis på Öland i juli, men förflyttade sig sedan till Skåne och var nere och vände i Falsterbo en första gång redan i slutet av juli. Sedan drog den runt något i södra Skåne under augusti. Den 4 september vände den åter över halvön för att slutligen sträcka ut den 8 september. Fågeln bokfördes insträckande vid Stevns klint 23 minuter efter att den lämnat Falsterbo. Mediandatum för de sammanlagt 15 stäppörnarna infaller den 9 september.

KEJSARÖRN *Aquila heliaca* En 2K kejsarörn var nere och vände 8-9 september. Den senare dagen var den långt ute över sundet innan den bestämde sig för att återvända. Örnen uppehöll sig därefter i Börringe-Näsbyholmsområdet under större delen av oktober. I slutet av oktober försvann den för att sedan dyka upp i Halland i januari 2005.

Efter den kejsarörn som sågs sträckta förbi flertalet höstar under perioden 1981-1992 har endast en subadult fågel noterats 1999.

KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos* I samband med kallluftsgenombrottet den 10 oktober sträckte 1 ungfågel ut medan 2 andra vände. Samma sak hände den 27 oktober då 1 juvenil sträckte, medan 2 andra vände. Den sista observation var en vändande ungfågel den 31 oktober. Ingen av de sträckande örnarna sågs på den danska sidan. Endast 2 kungsörnar överensstämmer med genomsnittet för hela perioden (Tabell 1A). En svag uppgång de senaste åren speglar sannolikt ökningen av det skånska beståndet som i dagsläget omfattar i storleksordningen 15 par (Bengtsson 2004). Det svenska beståndet omfattar maximalt 500 par (Hemmingsson & Tjernberg 2004).

FISKGJUSE *Pandion haliaetus* Vid Stevns klint bokfördes 7 ex 29-31 juli och mindre antal noterades vid Nabben från 1 augusti. Större antal dröjde emellertid till den 23 augusti med 26 ex, följt av 32 ex följande dag. Detta följdes av flera höga dagssiffror med som mest 42 fiskgjusar den 2 september och 43 ex 4 september. Därefter minskade antalet successivt, bortsett från 15 ex den 18 september och 6 ex den fina sträckdagen 30 september. Årets senaste fiskgjuse noterades den 13 oktober. Sammanlagt 426 ex överträffas endast av den uppräknade siffran på 440 fåglar från 1982. Trots relativt stora årliga variationer pekar kurvan svagt uppåt under hela perioden. Det svenska beståndet är det största i Europa och skattades till 3600 par efter riksinnen-

teringen 2001 (Ryttman 2004), vilket innebär en kraftig uppgång sedan den förra inventeringen 1971. Sträcket sker på bred front och andelen som bokförs i Falsterbo förhållandevis liten. I Finland har fiskgjusen ökat från drygt 600 par i början av 1970-talet till 895 par 2003. Det genomsnittliga häckningsutfallet detta år låg på 1,59 ungar, ett bra resultat (Saurola 2004). I Danmark har man skurit ned beståndsuppskattningen till 1-3 par efter tillämpning av strängare häckningskriterier (Grell m.fl. 2004). På de Brittiska öarna har beståndet ökat från 62 par 1990 till 163 par 2002, vilka i medeltal producerade 1,3 ungar (Ogilvie 2004).

Ungfågelsandelen ligger något under genomsnittet (Tabell 1B), vilket kanske missgynnades häckningen av den regniga sommaren. Liksom för flera andra tropikflyttare låg sträcktoppen något senare än normalt. Mediantdatum för adulta (2 september) och juvenila (3 september) inföll således nio respektive fem dagar senare än genomsnittet. Vid Stevns klint räknades 175 fiskgjusar och dagsiffrorna låg som vanligt klart under Falsterbos hos denna bredfrontsflyttare Uppe vid Hellebäck noterades 48 gjusar, vilket överensstämmer med genomsnittet sedan 1984. Under vårsträcket förbi Skagen och Hellebäck bokfördes i medeltal 475 fiskgjusar utan någon tydligt stigande trend (Figur 1).

TORNFALK *Falco tinnunculus* Vid Stevns räknades 5 insträckande 30-31 juli, men antalen var relativt blygsamma i Falsterbo under augusti. En topp de första septemberdagarna innehöll bland annat 42 ex den 3:e. Ytterligare två sträcktoppar kom i mitten och slutet av månaden med 41 ex den 18 september och sammanlagt 83 ex 23-26 september. Antalen minskade snabbt från oktober och endast 2 tornfalkar bokfördes under november. I ett studieområde i Västerbotten resulterade 104 lyckade häckningar i 565 ringmärkta ungar (Stefan Delin i brev). Mot denna bakgrund och efter fjolårets höga siffra får 492 sträckare närmast ses som en besvikelse (Tabell 1A) en västvindsdominerad höst. Höga tornfalkssiffror har dock ofta räknats i sydostvindar och kanske gynnas den inte lika påtagligt av västvindar som flertalet rovfåglar. En motsvarande relativt låg siffra noterades för blå kärrhök och dessa båda gnagarspecialister, med till stor del överlappan-

de utbredningsområde, har den senaste tioårsperioden samvarierat mer än tidigare. Långsiktigt uppvisar tornfalken till skillnad från blå kärrhök och fjällvråk ingen minskning under perioden. I Finland har en konstant uppgång registrats sedan slutet av 1980-talet, mycket tack vare en massiv holkuppsättning (Björklund & Saurola 2004). Vårsiffrorna från Skagen och Hellebäck visar däremot en klart sjunkande trend sedan 1988 (Figur 1).

Ungfågelsandelen (86 %) var klart över genomsnittet (Tabell 1B), vilket antyder att häckningen lyckats även utanför Västerbotten. Mediantdatum för adulta blev 19 september och för juvenila 18 september, vilket liksom år 2003 är klart senare än normalt. Möjligen speglar detta en högre andel fåglar från Norrland, vilka kan förmodas sträcka senare. Totalantalet vid Stevns klint var 39 % av Falsterbos. Överensstämmelsen mellan enskilda dagar var relativt dålig, med högre siffror från Nabben, men ibland även på den danska sidan. Sammanlagt 21 tornfalkar vid Hellebäck ligger klart under genomsnittet på 41 ex.

AFTONFALK *Falco vespertinus* Efter att ha uteblivit 2003 sträckte två unga aftonfalkar den 4 september. Långsiktigt kan ingen direkt ökning spåras till skillnad från stäpphök som delvis häckar i samma område. Aftonfalken uppträder något invasionsartat men antalen i Falsterbo är betydligt lägre än vårsiffrorna från Skagen. Där räknades i genomsnitt 63 ex 1988-2002 med fantastiska 451 ex våren 1992. I Finland fick ett par ut tre ungar sommaren 2003, vilket utgör den första konstaterade häckningen i landet (Björklund & Saurola 2004).

STENFALK *Falco columbarius* För stenfalken noterades nytt årsbästa för andra hösten i rad. Årets 498 ex ligger betydligt över fjolårets summa (Tabell 1A) och är vidare för första gången högre än antalet tornfalkar! Till skillnad från denna art är det uppenbart att antalet observerade stenfalkar ökar under perioder med lite kraftigare västvin- dar, då fåglarna flyger lågt och därmed blir lättare att upptäcka från Nabben. Den första sträckaren observerades 13 augusti och följdes av ytterligare 10 ex fram till slutet av månaden. Den första säkra ungfågeln noterades den 26 augusti. Anta-

len ökade sedan i september med en topp i mitten av månaden. Efter tre dagar med bra sträck räknades 61 ex den 14 september. Detta utgör nytt dagsrekord med god marginal och fåglarna kom väl spridda ända fram till 15:00. Därefter observerades höga antal dagligen fram till 23 september med som mest 36 ex den 18 september. Så sent som den 28 september räknades 23 stenfalkar, och en gles passage registrerades under hela oktober. Vid omräkningen har jag gått ifrån att lika många hanar som honor passerar. Dominansen av ungfåglar var ännu större än vanligt, med 95 % (Tabell 1B). Att häckningen gått bra antyds främst av den höga totalsiffran. Även om stenfalken främst tar småfåglar brukar antalen generellt vara högre efter goda gnagarår i fjällen.

Årets mediandatum för de juvenila, 18 september, ligger tre dagar tidigare än medeltalet sedan 1986. På den danska sidan räknades 151 stenfalkar vilket motsvarar 30 % av Falsterbosiffran. Som vanligt var överensstämmelsen enskilda dagar förhållandevis dålig med t.ex. 18 ex 9 september mot endast 1 ex i Falsterbo. Vid Hellebäck bokfördes 38 stenfalkar, vilket ligger under genomsnittet på 52 ex. De två senaste årens höga antal bidrar starkt till att stenfalken numera uppvisar en signifikant ökning under perioden. Eftersom inga regelbundna taxeringar görs i häckningsområdet torde Falsterbosiffrorna vara det bästa måttet på populationsutvecklingen i landet. Den lilla finska populationen har snarast minskat de senaste 20 åren, men ökade klart gnagaråret 2003 (Björklund & Saurola 2004). Vårsträcket på de båda danska lokalerna, med ett genomsnitt på 332 ex, uppvisar ingen tydlig trend fram till 2002 (Figur 1).

LÄRKFAK *Falco subbuteo* Redan den 4 augusti bokfördes den första lärfalken, men sträcket tog inte fart förrän i slutet av månaden.

Den ovanligt tidiga sträcktoppen kom 31 augusti-5 september med som mest 7 ex den 3 september. Därefter enstaka fåglar fram till 18-19 september då sammanlagt 7 ex sträckte. Under oktober observerades endast 2 lärfalkar med den sista den 8 oktober. Totalt 42 ex ligger något under genomsnittet och är betydligt färre än 2003. Till skillnad från flertalet rovfåglar ses ofta fler lärfalkar i ostvind. Dock visar återfynden av

svenska ungfåglar på en sydsydvästlig sträckriktning (Fransson & Pettersson 2001). Långsiktigt antyder sträcksiffrorna från Falsterbo snarast en minskning. Däremot uppvisar vårsiffrorna från Skagen och Hellebäck en ökning sedan 1988 (Figur 1). Även häckfågeltaxeringarna från Finland visar en uppgång sedan början av 1980-talet (Björklund & Saurola 2004). I Danmark är lärfalken betydligt mer sällsynt och 2003 uppskattades beståndet till minst 20 par, efter en viss ökning de senaste åren (Grell m.fl. 2004).

Ungfågelsandelen var som vanligt mycket hög med 90 % (Tabell 1B). Mediandatum för de adulta inföll 19 augusti och för ungfågeln 4 september, vilket är tio, respektive sex dagar tidigare än normalt. Detta i kontrast till övriga tropikflyttande rovfåglar som i stället passerade något senare än normalt. Från Stevns klint räknades 23 lärfalkar under hösten vilket utgör en högre andel än normalt jämfört med antalet vid Nabben.

PILGRIMSFALK *Falco peregrinus* Den första pilgrimsfalken bokfördes den 19 augusti och utsträck noterades sedan under sammanlagt 45 dagar fram till och med 27 oktober. Sträcket tog fart i slutet av augusti och en jämn passage pågick därefter fram till den 12 oktober. Vid två tillfällen (9 och 28 september) räknades 5 sträckande pilgrimsfalkar på samma dag. Liksom för stenfalk ökar antalet observationer under perioder med västvindar, då falkarna flyger lägre, och utsträck äger regelbundet rum även om vindstyrkan går över 10 m/s.

Fjölårets moderna rekordsiffra raderades snabbt ut och årssumman slutade på 89 ex (Tabell 1A). Detta kan jämföras med summor på 79-110 ex höstarna 1942-1944 (Rudebeck 1950), då den optiska utrustningen dock var klart sämre. Det svenska beståndet fortsätter att öka och omfattade 2003 minst 110 par (Strid m.fl. 2004) och i Skåne fanns under året fyra par (Bengtsson 2004a). I Danmark häckade arten 2003 för tredje året på Möns klint (Grell m.fl. 2004). Något förvånande är ökningen av antalet vårsträckande pilgrimsfalkar vid Skagen och Hellebäck fram till 2002 relativt blygsam (Figur 1).

Ungfågelsandelen har hela tiden varit betydligt lägre än för de mindre falkarna och årets 45 % ligger klart över genomsnittet sedan 1986

(Tabell 1B). Hanarna dominerade, liksom flertalet år något, såväl hos de adulta som bland de juvenila. De adulta hanarna kulminerade den 19 september följda av adulta honor samt unga hanar den 24 september och unga honor 2 oktober. Detta innebär att sträcket av adulta fåglar låg något senare än vanligt medan ungfågelspassagen var normal. Vid Stevns klint räknades rekordantalet 36 pilgrimsfalkar under hösten. En jämförelse av sträcktider visar emellertid att minst 20 inte sågs på den svenska sidan. Alltså har klart över 100 fåglar passerat Falsterboområdet under hösten. Från Hellebäck rapporteras 16 ex vilket är lika med den tidigare rekordnoteringen från 1997.

ÖVRIGA ARTER I Tabell 2 redovisas uppträdandet av samtliga arter uppdelat på 10-dagars perioder. Här återfinns även medeltalet sträckare för perioden 1973-2003. I samband med specialstudierna av rovfåglar sedan 1986 har ett antal mer sparsamma sträckare räknats vid sidan om. I de fall där mina siffror ligger väsentligt över, men

är signifikant korrelerade med de som insamlades av Gunnar Roos, har dessa använts i stället. I dylika fall har årssummorna från åren 1973-1985 räknats upp med den genomsnittliga skillnaden, liksom för rovfåglarna ovan. På detta vis har jag även kompenserat för att de standardiserade räkningarna tidigare inleddes den 11 augusti, jämfört med den nya starttiden 1 augusti (se Kjellén 2002 för detaljer). Detta påverkar främst tidiga sträckare som vadare och tärnor. Ett fåtal arter som tidigare inte artbestämts har även räknats om. Artparet stor/smålom har förts till smålom då detta är den lomart som dominerar klart bland sträckarna i Falsterbo. För fisk- och silvertärna samt för större och mindre korsnäbb har jag använt de säkert artbestämda fåglarna i varje dekad under sextonårsperioden 1986-2001 för att räkna om de obestämda fåglarna från åren 1973-1985. Nedan ges kommentarer till enskilda arters uppträdande hösten 2004.

ANDFÅGLAR De internationella andfågelräkningarna visar på en ökning för samtliga tre

Under dagar med kraftiga vindar kommer pilgrimsfalkarna tätt över marken nere vid Nabben. Foto: Rolf Holm

Sångsvanen är en relativt ovanlig sträckfågel i Falsterbo. Under 2004 sattes nytt dagsrekord med 111 sträckare. Foto: Rolf Holm

svanarter de senaste trettio åren (Gilissen m.fl. 2002). Trots relativt stora årliga variationer speglas detta väl av stigande antal i Falsterbo. Antalet knölsvanar var under hösten förhållandevis lågt medan antalet mindre sångsvanar är mer normalt för senare år. Däremot har 276 sångsvanar endast överträffats 2002 då 394 ex räknades. Mediandatum har successivt senarelagts från 30 oktober under 1970-talet till 10 november de senaste fyra åren. Av årets fåglar sträckte 111 den 19 november (nytt dagsrekord) och 63 den 20 november. Hos såväl mindre (10 %) som vanlig sångsvan (7 %) var ungfågelsandelen något lägre än genomsnittet på 12 respektive 9 %. Det är uppenbart att ungpåproduktionen generellt är betydligt lägre än hos knölsvan.

Liksom flertalet senare år utgjordes merparten av de sträckande sädgässen av den tundrahäckande rasen *rossicus*. Tre spetsbergsgäss fortsätter en generell ökning i Falsterbo, liksom i landet totalt sett (Strid m.fl. 2004). Efterhand som antalet rastande bläsgäss i Skåne ökat kraftigt har antalet sträckare i Falsterbo stigit signifikant. Årets 847 ex utgör den tredje högsta siffran hittills. I takt med den våldsamma ökningen av häckande grågäss har även Falsterbosiffrorna skjutit i höjden. Trots detta stannar fler grågäss kvar längre fram på hösten i Skåne och mediandatum har efterhand förskjutits från 21 september på 1970-talet till 25 oktober de senaste fyra åren. Jämfört med flertalet senare år var sep-

tembertoppen av vitkindade gäss ovanligt liten (Tabell 2). I stället registrerades en kraftig passage i början av oktober med som mest 4120 ex den 2 oktober. Också denna art stannar i högre utsträckning kvar på senhösten vilket leder till ett mer utdraget sträckförlopp. Även prutgässen ökar generellt varför årets siffror inte är särskilt imponerande. Till skillnad mot 2003 verkar dock häckningen ha gått någorlunda och 16 % ungfåglar ligger strax över medel. Bland nominatfågellarna återfanns en ljusbukig prutgås.

Flertalet simänder var ovanligt talrika (Tabell 2). Bläsanden uppnådde den näst högsta siffran någonsin efter ett utdraget sträck utan extrema toppdagar. Snatteränderna passerade med bläsänder i augusti-september, medan större antal annars oftast setts på senhösten. Krickan, som minskar generellt, uppvisade den högsta siffran på många år. För stjärtand innebär 2342 ex nytt årsbästa med råge. Som mest sträckte 470 ex den 17 september och 560 ex den 3 oktober, vilket tidigare endast överträffas av 571 ex den 10 oktober 1981. Totalt 4 årtor ligger endast en under årsbästa från 1981. Även skedanden hade ett bra år och kommer därmed upp på listan över arter som uppvisar en signifikant ökning under perioden. Att gräsanden minskar i Falsterbo beror sannolikt på att fler sträcker senare på säsongen eller övervintrar.

Dykänderna av släktet *Aythya* var relativt fåtaliga under hösten (Tabell 2). Efter en uppgång

Antalet sträckande hägrar ökar. Foto: Rolf Holm

fram till mitten av 1990-talet har ejdersiffrorna minskat något i linje med en allmän nedgång i Nordeuropa. I Finland minskar antalet häckare i den sydvästra skärgården för närvarande med 8-16 % årligen (Hario & Rintala 2004). Årets 93 000 är i alla fall klart bättre än de två närmast föregående åren, och klart över medel för hela perioden. Praktejdrar saknades men en hane al-förrädare sträckte med ejdrar den 12 oktober. Antalet sträckande sjöorrar uppvisar kraftiga, sannolikt väderbetingade, årliga fluktuationer. I ett längre perspektiv framträder en tydlig ökning och höstens knappt 6000 har endast överträffats tre tidigare år. Svärtan minskade klart i början av perioden, men årets 407 sträckare är faktiskt den högsta årssumman hittills. Den var dock vanligare på 1950-talet med som mest 961 ex 1959 (Ulfstrand m.fl. 1974). Knipan minskar generellt och orsaken är sannolikt den samma som för gräsanden, vilket stöds av ett successivt senare mediandatum under perioden. Antalet småskrakar var det högsta på flera år. Som vanligt rastade tidvis tusentals fåglar söder om Måkläppen, varför det ibland kan vara svårt att avgöra vilka fåglar som verkligen sträcker.

LOMMAR-STORKAR Totalt 716 smålommar innebär en ny rekordnotering. Sträcket var relativt utdraget, dock utan höga antal under senhösten. Långsiktigt syns ingen tydlig trend. Storlom har endast separerats sedan 2001 och årets 185 sträckare är den högsta siffran hittills. Antalet sträckande islommar av båda arterna har ökat på senare år, i linje med en allmän uppgång i

landet (Strid m.fl. 2004). En subadult vitnåb-bad islom 4 september och en adult svartnåb-bad islom 5 november är snarast mindre än vad man vant sig vid under senare år. Siffrorna för såväl skäggdopping som gråhakedopping är bland de högsta bokförda (Tabell 2). Här är det dock uppenbart att bevakningen är bättre efter bytet av sträckräknare. Båda arterna har en utdragen sträckperiod med mediandatum i början av oktober. Sträckssiffrorna visar på en fortgående signifikant ökning av gråhäger och årets 219 sträckare ligger endast något under fjolårets rekordnotering. Notabelt är att såväl svart som vit stork uteblev under hösten.

TRANA-VADARE De flesta tranor som lämnar landet via Skåne drar rakt söderut mot Rügen mellan Trelleborg och Ystad. I Falsterbo iakt-tas större antal främst i samband med kraftiga ostvindar, vilket förklarar årets relativt låga siffror. Generellt speglar sträckssiffrorna dock en sentida allmän ökning av det svenska beståndet. I genomsnitt har endast 15 % utgjorts av juvenila, vilket skvallrar om en förhållandevis låg ungproduktion.

Högre antal vadare noteras främst i samband med lågtryckspassager. Ett stabilt högtryck i början av augusti gav låga siffror men sedan medförde fronter västerifrån relativt höga antal adulta fåglar. Ungfågelspassagen från slutet av månaden och i september var bättre än på flera år vilket indikerar att häckningen på tundran lyckats förhållandevis bra. Antalet sträckande strandskator var lågt vilket fortsätter en allmän nedgång. Från

I takt med att tofsvipan försvinner från jordbrukslandskapet minskar antalet sträckare i Falsterbo.
Foto: Rolf Holm

slutet av augusti registrerades en fin passage av större strandpipare som omfattade både adulta och ungfåglar. Dessa utgörs främst av rasen tundrae från den ryska tundran som långsiktigt inte visar någon tydlig trend. Sammanlagt fyra fjällpipare utgör tangering av årsbästa. En adult sträckte med ljungpipare, medan tre ungfåglar passerade Nabben ensamma. Årets 1491 ljungpipare överträffas endast av 1621 ex under 2001 och arten verkar för närvarande öka i Falsterbo. Sträcktoppen i slutet av augusti kan jämföras med ett allmänt mediandatum den 5 september. Stora flockar dröjer normalt kvar i Skåne långt in på senhösten, exempelvis fanns närmare 90 000 rastare i oktober 2003 (Green m.fl. 2004), men detta avspeglas normalt inte så tydligt i sträck-siffrorna. Även antalet kustpipare är det näst högsta under perioden och även denna art visar en positiv utveckling. Huvuddelen var ungfåglar i september, vilket sannolikt speglar ett bra häckningsutfall på tundran. Tofsvipan är en av de arter som långsiktigt minskat mest. Årets 739 ex är emellertid den högsta siffran sedan 1992 och utgör därmed en välkommet avbrott.

De nordliga *Calidris*-arterna kusträppa, sandlöpare och småsnäppa var alla ovanligt talrika medan antalet spövsnäppor var mer normalt

(Tabell 2). Siffran för kusträppa är den näst högsta någonsin, medan fler sandlöpare räknats tre tidigare höstar. Hos samtliga arter var ungfågelsandelen förhållandevis hög, vilket speglas av relativt sena mediandatum. Även kusträppan verkar ha lyckats bra med häckningen. Antalet adulta i augusti var föga imponerande, medan ungfågellarna inte kulminerade förrän i slutet av september. Mediandatum den 20 september ligger drygt tre veckor senare än normalt. Speciellt för hösten var, liksom för flertalet vadare, en ovanligt utdragen passage där maxsiffran inskränkte sig till 666 ex den 27 september. Hos brushanen sträcker de gamla fåglarna redan i juni-juli, varför årets relativt höga siffra utgörs av ungfåglar. Enkelbeckasinen är en annan minskande art som var talrikare än på flera år. Förmodligen beror nedgången mer på förhållanden på häckplatserna än jakttrycket i Västeuropa.

Myrspöven hade ett bra år med hög andel ungfåglar, i linje med flera arktiska vadare ovan. Småspövsiffran utgörs främst av en flock på 17 ex som sträckte 10 augusti. De flesta passerar redan i juli och arten har ett av de tidigaste mediandatumen bland sträckarna (15 augusti). Totalt 343 storspövar utgör en ovanligt hög siffra för andra året i rad. Tendensen är annars svagt

Även antalet storspovar minskar, dock inte alls i samma omfattning som tofsvipa och enkelbeckasin.
Foto: Rolf Holm

minskande, liksom i häckfågeltaxeringarna. Nedgången är dock inte alls av samma magnitud som hos tofsvipa och enkelbeckasin. Antalet svartsnäppor var ovanligt lågt medan siffran för rödbena var ovanligt hög. Sannolikt utgörs de senare främst av ungfåglar från den ryska tundran. Gluttsnäppan sträckte i normalt antal medan skogssnäppa och grönbena var ovanligt fåtliga. Detta orsakades rimligen främst av dåligt sträckväder i början av säsongen. Liksom flertalet vadare uppvisar de inte någon tydlig trend, utan det förefaller främst vara vädret som styr de årliga fluktuationerna. Drillsnäppan hade ett relativt bra år samtidigt som 133 roskarlar utgör nytt årsbästa, något som återigen speglar en god säsong på tundran. Som mest räknades 27 ex den 28 augusti, vilket kan jämföras med "all time high" på 32 ex den 27 augusti 1998. Roskarlen har i sen tid minskat kraftigt som häckfågel i Sverige (SOF 2002). Majoriteten av sträckarna i Falsterbo, där arten inte uppvisar någon generell nedgång, kan förmodas utgöras av tundrahäckare från Ryssland. Smalnäbbad simsnäppa är huvudsakligen sydostflyttare och relativt fåtalig i Falsterbo, och det är nästan enbart ungfåglar som ses. Höstens 9 ex är ett mer än det gamla rekordet från 1975.

MÅSFÅGLAR-ALKOR Endast 1 ung och 1 subadult bredstjärtad labb antyder att häckningen på tundran gått dåligt. Antalet kustlabbar har snarast minskat på senare år, men höstens 117 sträckare överträffas endast av 136 ex 1991. Mediandatum inföll som normalt den 11 september. Enligt SOF (2002) ökade det svenska beståndet från mitten av 1980-talet och tio år framåt. Det är osäkert hur många av sträckfågeln som utgörs av svenska häckare, men en gissning är att en hel del kommer från den ryska tundran. Ungfågelsandelen på 69 % ligger en bit över medel, varför en bra häckningssäsong kan ha spelat in. Även 25 fjällabbar ligger långt över genomsnittet (Tabell 2). Samtliga utgjordes, liksom flertalet år, av ungfåglar. Avvikande var emellertid det tidiga mediandatumet (20 augusti), vilket ligger 21 dagar tidigare än genomsnittet. Förklaringen är sannolikt att årets juvenila är resultatet av den bästa häckningssäsongen i de skandinaviska fjälLEN på många år (jämför med diskussionen kring fjällvråk), medan fåglarna flertalet år främst har sitt ursprung på den ryska tundran. Flertalet passerade längs sydkusten, med som mest 8 ex den 19 augusti. Under hösten uppträdde storlabben ovanligt talrikt längs svenska västkusten och 2 fåglar noterades vid Nabben.

Under 2004 räknades höga antal av fisktärna, men låga av silvertärna. Foto: Mikael Arinder/Skånska bilder

Under de senaste tjugo åren har dvärgmåsen ökat kraftigt som häckfågel i såväl Norrland som i Finland (Olsson 2002). Detta har slagit igenom i ett ökat antal sträckare i Falsterbo. Höstens 290 sträckare ligger dock endast något över medel. Eftersom ungfågeln sträcker tidigare än de gamla speglar ungfågelsandelen inte nödvändigtvis häckningsutfallet. Årets 51 % kan jämföras med ett genomsnitt på 61 %. Sedan 1973 har tidigare endast 4 tärnmåsar registrerats, varför 2 ungfåglar den 16 september är remarkabelt. Medan antalet sträckande skratmåsar minskat kraftigt sedan 1980-talet, har fiskmåsen ökat klart ända sedan 1970-talet (Tabell 2). Då tillräckligt jämförelsematerial saknas har jag ännu inte räknat upp de tidigare årssiffrorna som kompensation för den tidigare starten numera. Skratmåsen minskar även enligt häckfågeltaxeringen medan riksinventeringen 2002 antyder att nedgången varit mindre de senaste tio åren (Källander 2004). Någon ökning av beståndet av fiskmås har inte ägt rum enligt häckfågeltaxeringen, vilket skulle kunna tala för att flertalet av sträckarna i Falsterbo häckar längre österut. Silltruten, en art som anses ha minskat kraftigt i sen tid (SOF 2002), har inte räknats före 2001. Höstens 33 sträckare ligger nära genomsnittet för de fyra åren. I alla fall de adulta fåglarna utgjordes främst av den på Västkusten häckande rasen intermedius, vilken inte har minskat

på samma sätt som nominatrasen som häckar i Östersjön. Ungfågelsandelen på 33 % ligger nära medeltalet.

De relativt blygsamma falsterbosiffrorna speglar skräntärnans sentida minskning i Östersjön. I Skåne fanns endast 5 häckande par under året (Bengtsson 2004a). Även om antalet fisktärnor var klart lägre än fjolårets rekordnotering utgör årets 3145 ex ändå en av de högsta siffrorna som registrerats (Tabell 2). Då ungfågelsandelen på 21 % ligger klart under medel (36 %) beror den höga siffran dock inte på en ovanligt lyckad häckningssäsong. Tidsmässigt var också passagen normal. Endast 112 silvertärnor ligger däremot klart under genomsnittet, men här var ungfågelsandelen på 51 % i stället klart över medel. Detta utgör en förklaring till det sena mediandatumet (24 augusti), då ungfågeln generellt passerar senare. De årliga fluktuationerna hos de båda närbesläktade tärnorna är på inget vis synkrona. Båda arterna uppträdde i mindre antal på 1990-talet jämfört med de två första decennierna men har sedan ökat kraftigt. Fisktärnan uppvisar en liknande utveckling i häckfågeltaxeringarna (Lindström & Svensson 2004). Antalet sträckande småtärnor har minskat klart sedan 1970-talet, även om det skånska beståndet för närvarande förefaller att hålla ställningarna. Efter fjolårets låga siffra innebär 42 svarttärnor ett mer normalt resultat. De årliga, sannolikt väder-

relaterade, fluktuationerna är stora och långsiktigt syns ingen trend. Det är främst juvenila som sträcker, men höstens ungfågelsandel på 95 % ligger över genomsnittet. En ung vitvingad tärna sträckte förbi den 15 augusti. Antalet fynd ökar och arten tenderar nu att bli årlig.

Obestämda sillmular har i totalsumman räknats om efter bestämd procent i varje dekad. Flertalet år är sillgrisslan den klart dominerande arten i Falsterbo med i genomsnitt 87 % av sillmularna, jämfört med årets 79 %. Allmänt har antalen ökat trots stora årliga fluktuationer. Sträcktoppen är sen och västvinde torde gynna uppträdandet. Dock ses allmänt högre antal upp i Lommabukten.

DUVOR-HACKSPETTAR Långsiktigt har antalet sträckande skogsduvor i Falsterbo minskat kraftigt (Tabell 2). Samma mönster kan ses i häckfågelinventeringen (Lindström & Svensson 2004). Arten nådde ett bottenläge på 1990-talet då i medeltal knappt 5000 sträckte. Därefter har genomsnittet ökat till 6557 ex under de senaste fyra åren. Mediandatum infaller den 7 oktober vilket är en vecka tidigare än för ringduvan. Skogsduvan sträcker ofta i artrena flockar, men mindre antal återfinns nästan alltid i de stora ringdumolnen. Ringduvan ökade fram till början av 1990-talet då antalet sträckare under ett par år översteg 300 000. Den har sedan minskat igen, men långsiktigt syns ingen klar trend. Årets siffra innebär en kraftig uppgång jämfört med fjolårets låga antal. Som mest räknades 66 000 den 9 oktober och 44 000 den 27 oktober. Sträcktoppen har de senaste åren legat några dagar senare än tidigare. Totalt 27 turkdovor är den högsta siffran på flera år och kanske håller den långsiktiga nedgången på att brytas. Som mest räknades 341 ex hösten 1990.

Sträcket av tornseglare är oftast knutet till lågtryckspassager och det är tveksamt om de inräknade siffrorna speglar populationsutvecklingen. Mediandatum ligger så tidigt som den 18 augusti. Enstaka spillkråkor och minst 1 gröngöling sågs i Falsterbo under hösten, men ingen vågade sig ut över havet. Däremot konstaterades 4 större och 2 mindre hackspettar lämna landet. Uppträdandet av den större arten är invasionsartat med konstaterat utsträck ungefär varannan höst. Allmänt ses en minskning av de blygsam-

ma antalen mindre hackspettar på halvön och höstens två år de första som bokförts utsträckande sedan 1990.

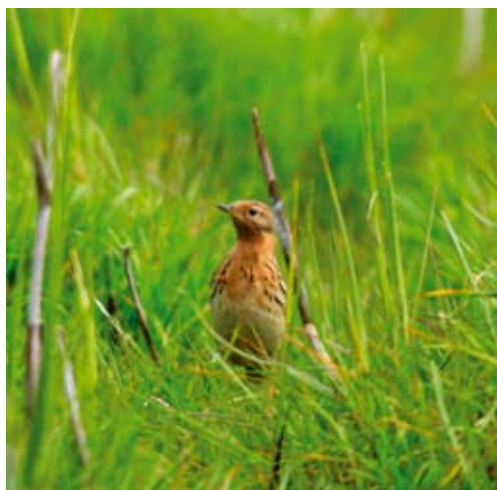
LÄRKOR-ÄRLOR Trädlärkan är en så pass sällsynt häckfågel att den inte kan följas bra genom häckfågelinventeringen. Efter en svag uppgång fram till 1984 var sträckssiffrorna vid Falsterbo låga under slutet av 1980-talet. Därefter skedde en kraftig ökning. Årets förhållandevis låga siffra är den andra i följd trots dominerande västvinde. Sånglärkan är en bredfrontsflyttare som inte koncentreras påtagligt till Falsterbo. Höstens 2200 sträckande innebär i alla fall att den åter försvinner från listan med signifikant minskande arter. En uppgång i Falsterbo de senaste fyra åren syns dock inte i häckfågeltaxeringen (Lindström och Svensson 2004). Den troligaste förklaringen till den allmänna minskningen, som registrerats i hela Nordvästeuropa, är övergången från vårsäd till höstsäd. I Storbritannien minskade beståndet med 55 % mellan 1974 och 1999 (Gregory m.fl. 2002) och arten har därför satts upp på den nationella rödlistan. Totalt 9 observerade berglärkor utgör en bra siffra för senare år. Uppenbart har det skandinaviska beståndet minskat klart under perioden, även om berglärkan fortfarande är mycket talrik borta i Asien. Sträcktoppen är sen med genomsnittligt mediandatum den 29 oktober.

Samtliga tre svalor uppvisar en klart fallande trend under perioden. Nedgången är tydligast för backsvalan. De något högre antalen de båda senaste höstarna ligger fortfarande klart under medel. Utifrån riksinventeringen 2003 uppskattades berståndet till 62 000-74 000 par (Bengtsson 2004b). Detta är betydligt lägre än vad som tidigare antagits häcka och i flertalet regioner rapporteras en nedgång i sen tid. En motsvarande signifikant nedgång uppvisas av häckfågelinventeringen (Lindström & Svensson 2004). Enligt denna minskade ladusvalan från mitten av 1970-talet fram till början av 1990-talet, men har sedan ökat igen. Trots förhållandevis bra sträckssiffror de båda senaste höstarna uppvisar dock antalen i Falsterbo en signifikant minskning över hela perioden. Båda studierna visar på en långsiktig minskning hos hussvalan och årets 2368 ex utgör endast en tredjedel av fjolårets oväntat höga antal. Sannolikt missgynna-

des svalornas häckning av den kalla och regniga sommaren.

På Nabben har antalet fältpiplärkor minskat från i medeltal 55 sträckare under 1970-talet, via 30 under 1980-talet till 16 ex på 1990-talet, vilket torde spegla utvecklingen i det svenska beståndet (SOF 2002). Dock ligger genomsnittet för de senaste fyra åren på 13 fältpiplärkor varför det kanske fortfarande finns hopp för arten. Den senaste inventeringen i Skåne 2001 resulterade i 76 revir vilket innebär att antalet hållit sig konstant sedan föregående inventering 1992 (Bergendahl 2002). Antalet inräknade trädpiplärkor i Falsterbo är mycket väderberoende, vilket ger stora årliga fluktuationer. Liksom för flera andra tropikflyttare var siffrorna förhållandevis låga under 1990-talet, medan antalen stigit de senaste fyra åren. Höstens siffra är faktiskt den högsta sedan 1988. Trädpiplärkan minskar signifikant sedan 1975 enligt häckfågelräkningarna men ökar om man tittar på standardrutterna efter 1996 (Lindström & Svensson 2004). Den allmänna nedgången är inte lika tydlig i Falsterbo. Antalet ängspiplärkor har långsiktigt fluktuerat kraftigt utan någon tydlig trend. Årets siffra har emellertid endast överträffats två gånger under perioden. Häckfågelräkningarna pekar på en generell minskning. Den rödstrupiga piplärkan

Rödstrupig piplärka minskar liksom många andra fjällfåglar. Foto: Jens B Bruun

är en sällsynt häckare i fjällen. Sträcktoppen ligger mycket konstant kring den 16 september. I Falsterbo dominerar ungfågla klara, varför de relativt stora årliga variationerna möjligen speglar häckningsutfallet. En signifikant nedgång under perioden förstärks av endast 21 bokförda sträckare under hösten. Nedgången för skärpiplärka som svensk häckfågel är väldokumenterad (SOF 2002). De högre siffrorna de fyra senaste höstarna beror sannolikt främst på bytet av räknare, då det ofta kan vara svårt att skilja rastande fåglar från sträckare.

Antalet sträckande gulärkor minskade kraftigt från 1970- till 1990-talet. Efter ett par bra år har den dock flyttat ner från listan över signifikant minskande arter och höstens siffra utgör den högsta sedan 1992. Utvecklingen är likartad i häckfågeltaxeringarna med en signifikant nedgång över hela perioden, men en positiv trend i standardrutterna sedan 1996. Enligt SOF 2002 är det främst den sydliga nominatrasen som minskar, vilket sannolikt främst är en effekt av en minskad areal ängsmark. Efter ett antal relativt milda vintrar räknades 310 försärlor vilket med god marginal överträffar tidigare årsbästa från på 260 ex från år 2000. Som mest räknades 22 utsträckande den 17 september och 16 ex tre andra dagar. Försärlans fluktuationer styrs sannolikt främst av vinterns hårdhet och långsiktigt syns ingen tydlig trend. Sträckssiffrorna visar på en dyster utveckling för sädesärlan den senaste trettioårsperioden. Årets antal ligger dock över genomsnittet för första gången på länge så möjligen ser vi även här ett trendbrott. Bilden är inte fullt lika negativ i häckfågeltaxeringen, där arten snarast ökat i standardrutterna sedan 1996 (Lindström & Svensson 2004).

SIDENSVANS-VARFÅGEL Sidensvansen är en utpräglad invasionsfågel som når Falsterbo i mycket varierande antal. En av höstens stora begivenheter var de kraftiga rörelser som noterades i stora delar av landet (Wirdheim 2004). Eftersom antalen i Norrland under sommaren steg successivt från 2002 till 2004 verkar det som en stor del av fåglarna hade sitt ursprung i Sverige. Vid Nabben noterades de första den 19 oktober och redan 25 oktober räknades hela 2950 sträckare. En relativt utdragen passage registrerades sedan med exempelvis 2170 ex den 1 november, 2300

Sidensvans uppträdde i sällan skådade antal. Det nya säsongerekordet (22 850) är nästan fem gånger högre än det tidigare (4732). Foto: Rolf Holm

ex den 8 november och 3010 ex den 9 november. Årsumman på närmare 23 000 ex ligger skyhögt över genomsnittet (Tabell 2), och kan jämföras med ett tidigare årsbästa på 4732 ex hösten 1990. Även om mediandatum den 6 november endast ligger en dag tidigare än medel, känns det i alla fall som om vi fick med huvuddelen av invasionen innan räkningarna avslutades. Totalt 210 järnsparvar är en relativt hög siffra för en svårräknad art som främst sträcker nattetid.

Medan taltrast och rödvingetrast var direkt fåtaliga ligger summan för dubbeltrast väl över medel (Tabell 2). Långsiktigt ökar den senare liksom i häckfågeltaxeringarna. Även om inte björktrasten är lika påtagligt invasionsartad som sidensvansen är det otvivelaktigt så att bärförekomsten längre norrut i landet till stor del styr uppträdandet i Falsterbo. Det är därför inte förvånande att den var ovanligt talrik under hösten med totalt närmare 30 000 sträckare. Mediandatum den 25 oktober ligger fem dagar tidigare än genomsnittet, och denna dag räknades 12 600 ex. Såväl års- som dagssumman har bara

överträffats en gång tidigare under perioden. Långsiktigt syns ingen ökning motsvarande den i häckfågelräkningarna.

Totalt 58 skäggsesar ligger långt under fjolårets rekordnotering, men fortsätter en positiv trend. Utsträckande stjärtmesar har endast registrerats under tio höstar sedan 1973. Allmänt tycks invasionerna komma med allt längre mellanrum, samtidigt som vinterfågelräkningarna visar på en ökning sedan mitten av 1990-talet (Lindström & Svensson 2004). En flock på 7 stjärtmesar den 31 oktober innehöll 2 kontinentala och en intermediär stjärtmes. Antalet svartmesar och talgoxar var relativt blygsamt. Däremot var blåmesen återigen talrik även om antalet var klart färre än närmast föregående höst. De större utflyttningarna kommer allt tätare och det verkar som arten är på väg från invasionsart till mer regelrätt flyttare. Sträcktoppen inföll normalt den 7 oktober och maximalt räknades 8330 sträckare följande dag.

Varfågeln lever främst av smågnagare och har en utbredning som till stor del överlappar med

Vad händer med kråkan? Sträcksiffrorna fortsätter att rasa. Foto: Mikael Arinder/Skånska bilder

de nordliga gnagarspecialisterna bland rovfåg-larna. Liksom för blå kärrhök och fjällvråk har sträcksiffrorna, som en följd av låga bytestätheter, gått ner kraftigt sedan början av 1980-talet. Höstens 21 utsträckande utgör en av de bättre siffrorna på länge. Detta är mer i linje med fjällvråk än med blå kärrhök och tornfalk. Varfågeln är för sällsynt för att omfattas av häckfågelräk-ningarna, medan vinterindex varit relativt stabilt under perioden.

KRÅKFÅGLAR-PILFINK En smalnäbbad nötkrå-ka och ett par nötskrikor var ute och vände vid Nabben men något utsträck blev det inte under hösten. Generellt förefaller kajan ha ökat nå-got i Falsterbo sedan 1970-talet. Höstens drygt 51 000 sträckare har endast överträffats 1988 och 2001, men uppgången är ännu inte signifi-kant. Eftersom vinterindex inte ökat beror det-

ta knappast på att fler övervintrar. Även om rå-kan ökat kraftigt i Skåne under perioden (Kjel-lén 2003) har antalet sträckare legat på ungefär samma nivå. Höstens antal är dock ovanligt lågt (Tabell 2). Detta innebär rimligen att ett betyd-ligt större antal råkor övervintrar jämfört med för 30 år sedan, sannolikt främst en följd av generellt mildare vintrar.

Det mycket låga antalet sträckande kråkor fortsätter en mycket negativ trend, och kråkan är den art som uppvisar den kraftigaste nedgå-ngen. Efter byte av indexmetod framträder även en signifikant nedgång i siffrorna från häckfågeltax-eringen (Lindström & Svensson 2004). Då även vinterindex rasat kan minskningen inte förkla-ras av att fler kråkor övervintrar. Det är därför svårt att hitta en övertygande förklaring då arten häckar i en mängd olika biotoper och är utbredd över hela landet.

Överensstämmelsen är god för staren som minskar kraftigt enligt såväl sträckssiffrorna som räkningarna under häckningstid. Årets siffra utgör ett steg i rätt riktning jämfört med fjolåret men ligger fortfarande långt under medel (Tabell 2). Staren minskar i hela Nordvästeuropa och i Storbritannien har arten satts upp på den nationella rödlistan (Gregory m.fl. 2002). Mediantdatum den 25 oktober inföll en vecka senare än normalt. Trots att en flock pilfink som vanligt höll till på Nabben under längre perioder har inget utsträck att tala om registrerats sedan 1990.

FINKAR-SPARVAR Figur 2 visar utvecklingen i Falsterbo för ett antal olika finkar och sparvar. Kategorin bo/bergfink uppvisar stora årliga fluktuationer som till stor del styr totalsumman sträckare. Allmänt har antalen gått ner något under perioden, men svängningarna speglar sannolikt främst frekvensen västvindar under sträcktoppen i slutet av september-början av oktober (till exempel är antalet bofinkar stabilt enligt häckfågeltaxeringen). Årets drygt 900 000 är en av de bästa siffrorna från senare år. Som mest räknades 354 250 ex den 6 oktober, en rejäl finkdag med utsträck på bred front. Mediantdatum som inföll denna toppdag ligger två dagar senare än medel. I och med att bergfinkarna ofta sträcker i tätare sammanhållna flockar går det att uppskatta deras andel av det totala finksträcket. Jag har för alla större sträckdagar skattat procentandelen bergfink i jämna tiotal. I september låg andelen aldrig högre än 10 % och under toppdagen var den nere i 5 %. Sedan steg andelen generellt till 50-70 % i slutet av oktober, då dock dagsummorna var relativt blygsamma. Sammanlagt ger detta en totaluppskattning på 102 500 sträckande bergfinkar, vilket utgör 11 % av totalsumman för bo/bergfink. Hur normalt detta är för framtiden utvisa. Förekomsten av bokollon var definitivt bättre än bottenåret 2003, men knappast god. Rimligen borde bergfinksandelen vara lägre i Falsterbo under bokollonår, då miljonhövdade flockar kan övervintra i Skåne.

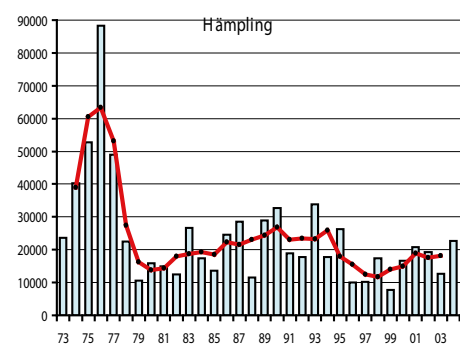
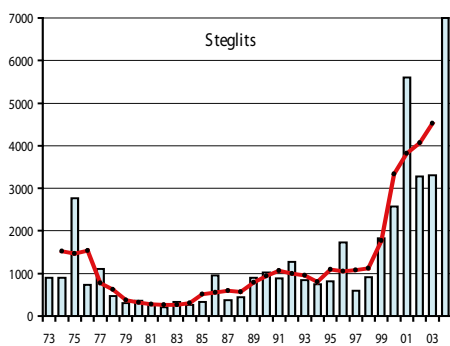
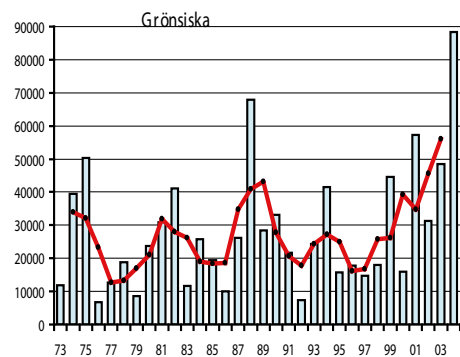
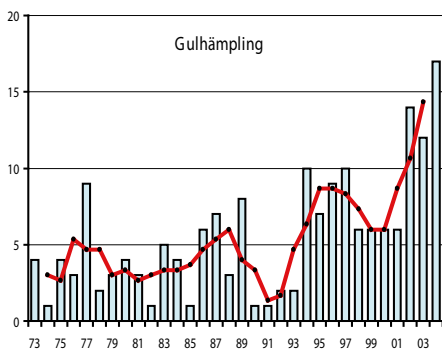
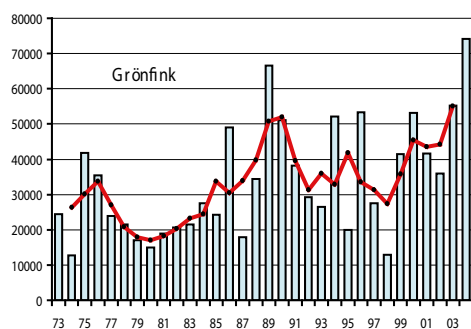
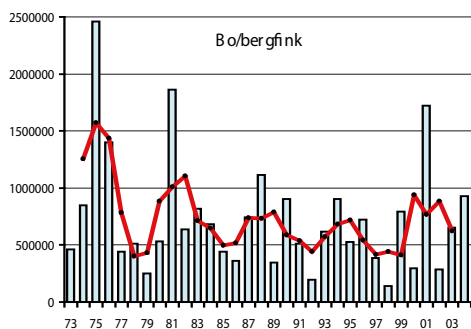
De fåtaliga gulhämplingarna har ökat generellt, med den tydligaste uppgången de senaste elva åren (Figur 2). Höstens 17 sträckare utgör det högsta antalet hittills. Sannolikt speglar detta en ökning av det skånska beståndet. Sträcktop-

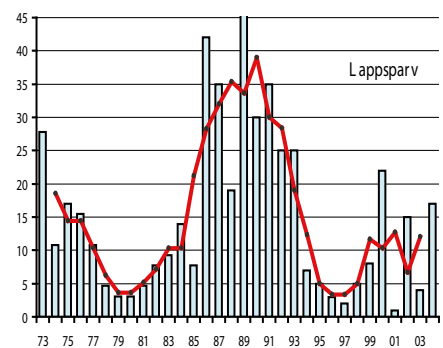
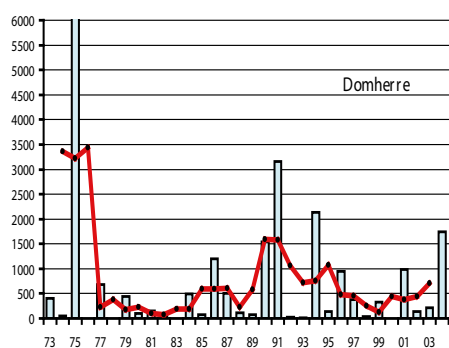
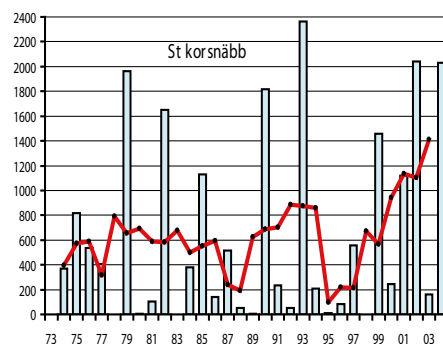
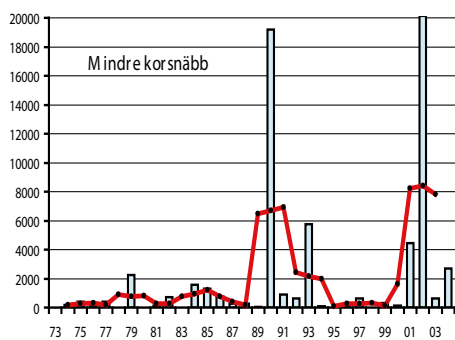
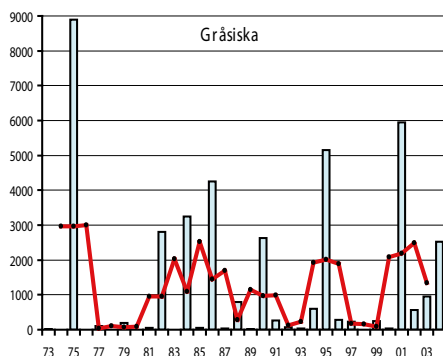
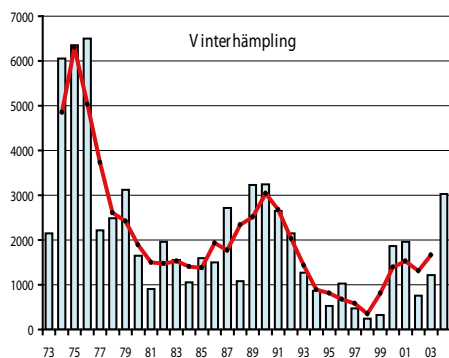
Det går inte bra för staren. Foto: Mikael Arinder/
Skånska bilder

pen är relativt sen för denna sydliga art, med generellt mediantdatum den 17 oktober. Grönfinken är en annan art som ökar signifikant långsiktigt (Figur 2). Årets 74 000 utgör den i särklass högsta siffran under serien och nytt dagsrekord registrerades den 25 oktober då 18 810 grönfinkar räknades. Dessutom bokfördes närmare 12 000 såväl den 22 oktober som den 26 oktober. Att det handlar om en reell uppgång stöds av data från såväl vinter- som häckfågeltaxeringen. Efter en svacka under 1980-talet har antalet sträckande steglitser stigit markant. För närvarande pekar kurvan rätt upp med årets 7000 som nytt årsbästa (Figur 2). Dagsrekordet överträffades två gånger under hösten med 1119 ex den 25 oktober och 1246 ex följande dag. Trots detta torde steglitsen öka som övervintrare i Skåne. En signifikant ökning syns också i vinterfågelräkningen sedan 1975 (Lindström och Svensson 2005).

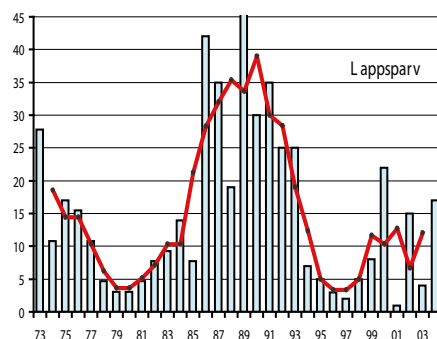
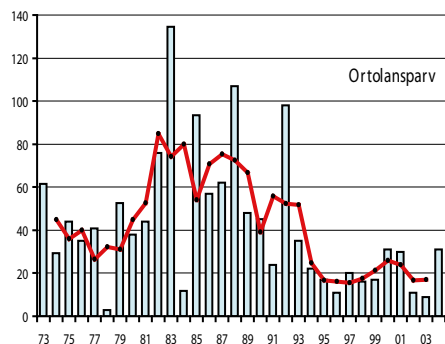
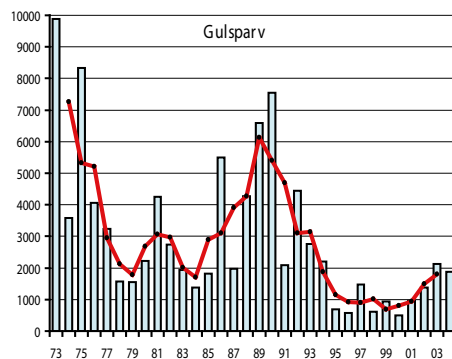
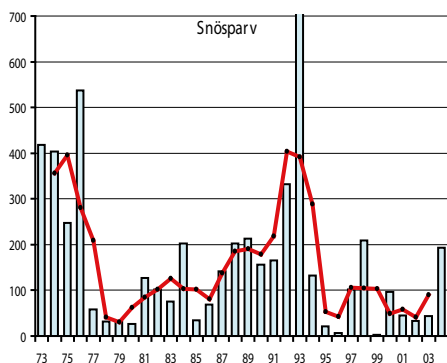
Frösättningen hos alen styr andelen övervintrare grönsiskor, och de årliga fluktuationerna vid Nabben är förhållandevis stora (Figur 2). Långsiktigt syns en svagt positiv trend och även för denna art uppnåddes nytt årsbästa, vilket ligger 20 000 över det gamla från 1988. Detta överensstämmer med utvecklingen i häckfågelräkningarna. Höstens passage var ovanligt utdragen med höga dagssiffror från mitten av september

Figur 2. Sträcket av 16 olika finkar och sparvar i Falsterbo 1973-2004 (blå staplar) med rullande treårsmedelvärden (röda linjer).
The migration of 16 different finches and sparrows at Falsterbo 1973-2004 (blue columns) with rolling three-year averages (red lines).

Figur 2 forts. Sträcket av 16 olika finkar och sparvar i Falsterbo 1973-2004 (blå staplar) med rullande treårsmedelvärden (röda linjer).
The migration of 16 different finches and sparrows at Falsterbo 1973-2004 (blue columns) with rolling three-year averages (red lines).

Figur 2 forts. Sträcket av 16 olika finkar och sparvar i Falsterbo 1973-2004 (blå staplar) med rullande treårsmedelvärden (röda linjer).
The migration of 16 different finches and sparrows at Falsterbo 1973-2004 (blue columns) with rolling three-year averages (red lines).

till slutet av oktober (Tabell 2). Toppdagen 24 oktober sträckte 12 060 grönsiskor vilket utgör nytt dagsrekord. Enligt häckfågelinventeringarna har hämplingen minskat successivt ända sedan dessa inleddes 1975 (Lindström & Svensson 2005). I Falsterbo registrerades en kraftig nedgång i slutet av 1970-talet. Därefter gick kurvan svagt uppåt till mitten av 1990-talet för att sedan minska igen (Figur 2). Höstens siffra är dock den bästa på flera år.

Vinterhämplingen är en av de arter som uppvisar den kraftigaste minskningen i Falsterbo (Figur 2). Det är därför glädjande att konstatera att årets 3000 sträckare är den bästa siffran sedan

1990. Arten är för sällsynt för att omfattas av häckfågelinventeringarna. Jämfört med övriga finkfåglar var antalet gråsiskor föga imponerande, även om årsumman ligger väl över genomsnittet (Tabell 2). Den kraftiga sentida ökningen i Sydsverige av den sydliga rasen *cabaret* verkar inte ha medfört någon allmän uppgång i Falsterbo. Den har dock slagit igenom i häckfågeltaxeringarna medan vinterindex minskat. Uppgången har heller inte medfört någon tidigareläggning av mediandatum som ligger kvar kring den 2 november. Av de gråsiskor som ringmärks vid Fyren utgör *cabaret* numera en betydande andel. Bland gråsiskorna urskiljdes ett fåtal snösiskor.

Som framgår av Figur 2 är invasionerna av mindre korsnäbb ofta större men kommer med längre mellanrum än hos större korsnäbb. Årets 2675 mindre korsnäbbar är dock klart över genomsnittet (Tabell 2). Mediandatum den 27 augusti ligger en dryg vecka tidigare än medel. Även toppen för den större arten inföll tidigt den 14 oktober, vilket är tio dagar före medel. Som vanligt överlappade sträcket för de båda arterna föga. Drygt 2000 större korsnäbbar utgör en av de högre siffrorna hittills och möjligen ser vi nu början till en allmän uppgång för arten (Figur 2). Rosenfinken är en utpräglad sydostflyttare med ett genomsnitt på endast fyra sträckare i Falsterbo. En generell ökning av antalen efter bytet av sträckobservatör speglar dock inte det svenska beståndet som gått ner de senaste 20 åren (SOF 2002). För första gången bokfördes under hösten en adult hane vid Nabben. Den absoluta majoriteten är honfärgade och utgörs förmodligen främst av unfåglar. Under hösten registrerades en kraftig invasion av domherre i hela södra Sverige. Mot denna bakgrund är höstens drygt 1700 ex föga imponerande, även om det utgör en av de högsta siffrorna från senare år (Figur 2). Sträcktoppen inföll normalt den 1 november. Kanske stannade många av de domherrar som var i rörelse under hösten kvar i södra Sverige över vintern. Långsiktigt syns ingen tydlig trend i Falsterbo, medan arten minskat enligt häckfågelräkningarna. Stenknäcken är huvudsakligen stannfågel och årets 30 sträckare utgör en ovanligt hög siffra. Fåglarna passerar ofta på hög höjd, varför de kan vara svåra att upptäcka från Nabben. Efter en topp kring 1990 har antalet lappsparvar generellt minskat klart (Figur 2). Årets 17 fåglar utgör i det sammanhanget ett relativt högt antal. Generellt kulminerar det fåtaliga sträcket i slutet av september och årets mediandatum, den 24 oktober, ligger därför en månad senare än normalt. Antalet snösparvar har fluktuerat en hel del, men allmänt har en nedgång ägt rum under perioden (Figur 2). Den sena sträcktoppen, med mediandatum 7 november, gör att en förhållandevis hög andel kan passera efter det att räkningarna avslutats. Allmänt anses snösparvar ha minskat i landet sedan 1960-talet (SOF 2002).

Även om årets siffra är en av de högre från senare år uppvisar gulsparven en signifikant ne-

gativ trend för hela perioden (Figur 2). Den nya indexberäkningen av häckfågeltaxeringarna visar på en mycket likartad successiv nedgång (Lindström & Svensson 2005). En del av nedgången i Falsterbo torde dock kunna förklaras av att en större andel övervintrar, då index från vinterräkningarna snarast stigit. För ortolansparven gäller en uppgång till 1980-talet och en kraftigare minskning sedan dess (Figur 2). Den häckar numera främst i Norrlands kustland, men har minskat tydligt även där (Strid m.fl. 2004). Sträcket äger till stor del rum nattetid och uppträdandet vid Nabben gynnas av lugnt och disigt väder. Sävparven har minskat klart sedan 1970-talet (Figur 2) och de senaste årens något högre antal kan möjligen bero på bytet av räknare. En allmän nedgång kan ses såväl i häckfågeltaxeringen (Lindström & Svensson 2005) som i antalet ringmärkta i Falsterbo (Karlsson m.fl. 2002).

REFERENSER

- Alon, D., Granit, B., Shamoun-Baranes, J., Leshem, Y., Kirwan, G. M. & Shirihi, H. 2004. Soaring-bird migration over northern Israel in autumn. - *British Birds* 97:160-182.
- Bengtsson, K. 2004a. Rara häckfåglar 2004. - *Anser* 43:247-249.
- Bengtsson, K. 2004b. Backsvalan i Sverige – resultat av riksinventeringen 2003. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 42:53-67.
- Bergendahl, R. 2002. Fåltiplärkan i Skåne 2001. - *Anser* 41:223-226.
- Bijlsma, R. G. 2002. Life-history traits of Honey Buzzards (*Pernis apivorus*) in Africa. - *Vogelwarte* 41:240-248.
- Björklund, H. & Saurola, P. 2004. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2003. - *Linnut-vuosikirja* 2003:58-72.
- Fransson, T. & Pettersson, J. 2001. *Svensk ringmärkningsatlas*. Vol. 1. Naturhistoriska riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm.
- Gilissen, N., Haanstra, L., Delany, S., Boere, G. & Hagemeijer, W. 2002. Numbers and distribution of wintering waterbirds in the Western Palearctic and Southwest Asia in 1997, 1998 and 1999. - *Wetlands International Global Series* No. 11.

- Gregory, R. D., Wilkinson, N. I., Noble, D. G., Robinson, J. A., Brown, A. F., Hughes, J., Procter, D., Gibbons, D. W. & Galbraith, C. A. 2002. The population status of birds in the United Kingdom, Channel Islands and Isle of Man: an analysis of conservation concern 2002-2007. - *British Birds* 95:410-448.
- Green, M., Grönroos, J. & Lindström, Å. 2004. Fler än 100 000 ljunpipare i Sverige i oktober! - *Vår Fågelvärld* 63, häfte 1:24-25.
- Grell, M. B. et al. 2004. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2003. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 98:48-80.
- Hario, M. & Rintala, J. 2004. Population trends of the Mute Swan, the Common Eider and three species of goose on the Finnish coasts in 1986-2003. - *Linnut-vuosikirja* 2003:49-57.
- Hemmingsson, E. & Tjernberg, M. 2004. Kungöörnen i Sverige 2003. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 42:37-41.
- Ivarsson, K. 2004. Havsoörnens häckning i Skåne 2004. - *Anser* 43:255-256.
- Karlsson, L., Ehnbohm, S., Persson, K. & Walinder, G. 2002. Changes in numbers of migrating birds at Falsterbo, South Sweden, during 1980-1999, as reflected by ringing totals. - *Ornis Svecica* 12:113-137.
- Kjellén, N. 1997. Importance of a bird migration hot spot: proportion of the Swedish population of various raptors seen on autumn migration at Falsterbo 1986-1995 and population changes reflected by the migration counts. - *Ornis Svecica* 7:21-34.
- Kjellén, N. 1999. Projekt Glada - Årsrapport 1998. - *Anser* 38:85-89.
- Kjellén, N. 2002. Sträckfågelräkningar i Falsterbo förr och nu. - *Anser* 41:114-123.
- Kjellén, N. 2003. Råkan i Skåne och Västeuropa. - *Anser* 42:223-238.
- Kjellén, N. 2004. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2003. - *Fåglar i Skåne* 2003:9-44.
- Källander, H. 2004. Skratmåsen i Sverige - resultat av riksinventeringen 2002. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 42:69-79.
- Lindström, Å. & Svensson, S. 2005. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. - Årsrapport för 2004. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.
- Ogilvie, M. 2004. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2002. - *British Birds* 97:492-536.
- Olsson, C. 2002. Dvärgmåsen i Sverige - Resultat av riksinventeringen 2000. - *Vår Fågelvärld* 61(8):6-17.
- Rudebeck, G. 1950. Studies on Bird Migration. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 1.
- Ryttman, H. 2004. Fiskgjusen i Sverige - resultat av riksinventeringen 2001. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 42:81-90.
- Saurola, P. 2004. Finnish Ospreys *Pandion haliaetus* 2003. - *Linnut-vuosikirja* 2003:8-13.
- SOF. 2002. *Sveriges fåglar*. 3:e uppl. Stockholm.
- Strid, T. 2004. Fågelrapport 2003. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 42:99-169.
- Svensson, S. 2002. Duvhökens *Accipiter gentilis* beståndsutveckling i Sverige sedan 1975. - *Ornis Svecica* 12:147-156.
- Ulfstrand, S., Roos, G., Alerstam, T. & Österdahl, L. 1974. Visible Bird Migration at Falsterbo, Sweden. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 8.
- Valkama, J. & Haapala, J. 2004. Bird ringing in Finland 2003. - *Linnut-vuosikirja* 2003:79-90.

I takt med att beståndet av vitkindade gäss har ökat har sträckperioden förlängts och de senaste åren har arten noterats på sträck från början av september till räkningarna slutar i november. Foto: Rolf Holm

SUMMARY Since 1973 the Swedish Environmental Protection Agency has organised counts of the migration passing the southwesternmost point (Nabben) of the Falsterbo peninsula. From 2001 these counts were performed by two observers recording all species from dawn until 14:00 between August 1 and November 20. As far as possible the age is determined among raptors and some other larger birds. Table 1 gives number of migrating raptors and the percentage of juveniles in 2003 and 2004 and means from earlier periods. In Table 2 the migration of all species divided in 10-day periods, together with the annual average 1973-2003 are shown. Annual spring totals from to Danish migration sites (Skagen and Helleback) are shown in Figure 1 for comparison. Figure 2 presents annual totals in 16 different finches and sparrows together with running three-year means, generally reflecting the development of the Swedish populations during the period.

Compared to a normal year most species occurred in fairly high numbers. There seems to be

a general recovery after poor numbers during the 1990s. Most raptors did well and the average proportion of juveniles was extremely high (Table 1). Dominating westerly winds concentrated the migration to Falsterbo during the autumn. In spite of a generally cold and rainy summer many species seems to have had a fairly good breeding season.

A total of 7026 Honey Buzzards is the best figure since 1992 in this generally declining species. On the positive side is also a good breeding result, reflected by a comparatively high proportion of juveniles. This was also the case in 2003, so hopefully we may now see a change in the depressing trend. The number of Red Kites was the second highest so far with a new daily high of 538 migrants on September 30. The Swedish population is now well over a thousand pairs. A general increase in the White-tailed Eagle is reflected in the comparatively low numbers at Falsterbo. It is primarily juveniles and younger immatures who leave the country. Close to a thousand Marsh Harriers is a high figure but unlike in Red Kite the constant increase now seems to be le-

velling out. Northern Harrier had a poor year in contrast to the fairly high number of Rough-legged Buzzards, another northern rodent specialist. The number of rodents in northern Scandinavia was obviously better than in most later years

Montagu's Harrier seems to decrease in Sweden at the moment but 9 juveniles is the best figure in later years. Even better is the all time high of 14 Pallid Harriers continuing a marked increase the last four years. After a clear drop in the number of Goshawks during the 1990s totals increased again, and this year's comparatively low figure may at least partly be the effect of a mild autumn. A total of more than 23 000 Eurasian Sparrowhawks is in level with last year but below the really high figures from 1999-2001. The high proportion of juveniles is primarily a result of low numbers in late autumn. Decreasing numbers Common Buzzards at Falsterbo may, at least partly, be an effect of more birds wintering in Sweden and/or more birds inclined to cross the Sound further north. The welcome increase in the number of migrating Rough-legged Buzzards is obviously the result of the best breeding result in many years (Table 1). Rare eagles did fairly well with 2 Lesser Spotted, 1 Spotted, 1 Steppe and 1 Imperial Eagle. A general increase in the Swedish as well as the Finnish Osprey populations has occurred during the period (Ryttman 2004). This year's 426 is the second highest figure so far. In line with Northern Harrier the number of Common Kestrels was surprisingly low. On the other hand 498 Merlins is again an all time high, changing the long term trend to positive. This species is favoured by fairly strong westerly winds, resulting in migration at a low level. A total of 61 migrants on September 14 is the highest so far. In general the Eurasian Hobby seems to favour easterly winds, which may explain the comparatively low total. The Peregrine is increasing, reflecting growing numbers in Fennoscandia. This year's 89 migrants is the highest figure since the counts by Gustaf Rudebeck in the early 1940s.

All three swan species are increasing at Falsterbo, although this autumn numbers of Mute Swan was below average (Table 2). Most species of geese also show a significant positive trend. Although the number of Brent Geese was well below average, the proportion of juveniles was normal with 16 %. Most dabbling ducks did well with an all time high in Pintail and the second highest number of Wid-

geons. The general decline in Mallard and Goldeneye can be explained by higher numbers wintering north of Falsterbo and a higher proportion migrating after the counts end in autumn. A total of 716 Red-throated Divers is the highest figure in the series as is 185 Black-throated, although the later has only been separated since 2001. The Grey Heron is generally increasing with 219 migrants close to last years all time high

After a poor start most waders occurred in good numbers in late August. Contrary to last year also the number of juveniles in September was well above average. Obviously most arctic breeders had a successful breeding season up in Russia. In correspondence with results from the Swedish breeding bird census (Lindström & Svensson 2005) waders like Oystercatcher, Lapwing and Common Snipe are on the way down at Falsterbo. This years comparatively high numbers in the later two species is therefore promising. Species like Eurasian Curlew and European Golden Plover generally seem to be doing fairly well. Most species of Tringa show no long term trends, although the numbers this season were below average. The number of Arctic Skuas is the second highest ever and 69 % juveniles also is above average. The 25 Long-tailed Skuas were all juveniles. The early median date (20 August) implies that the majority had Scandinavian origin. While the Black-headed Gull shows a very negative trend, the Common Gull is increasing clearly at the moment. Most Lesser Black-backed Gulls at Falsterbo belong to the western subspecies *intermedius*, which in contrast to the nominate subspecies is not decreasing. The small numbers of Caspian Tern reflect an decreasing population in the Baltic. Although the number of Common Terns was not as impressive as in 2003, it is still well above average. In contrast Arctic Tern had a poor year.

The Stock Dove is generally decreasing, while the Wood Pigeon increased up to 1990 but has declined somewhat since then. The highest daily total was 66 000 on October 9, a good figure. Rather few woodpeckers were on the move, but 2 migrating Lesser Spotted were the first since 1990. As in the breeding census Skylark numbers have decreased considerably since the 1970s. Woodlark was much more common in Falsterbo during the 1950s, but after a long decline numbers have increased since the early 1990s. Shore Lark is an increasingly rare breeder of northern Scandinavia. All three

swallows show a more or less pronounced negative trend. After comparatively high numbers last year, numbers were down again, maybe as a result of a poor breeding during the rainy summer. In line with national censuses the Swedish population of Tawny Pipit fell heavily from the 1970s, but has been more stable during the last ten years. The large fluctuations in the number of migrating Tree Pipits are most likely primarily dependent on the weather, and this year's figure is the highest for many years. Also the number of Meadow Pipits fluctuates fairly much without any clear trend. After two good years the general decrease in Yellow Wagtail may be halted. The decline is mainly attributed to the southern subspecies *flava*. Numbers of Grey Wagtails are primarily regulated by winter temperatures. The population seems to be fairly high at the moment with 310 being the highest total so far. A general decline in White Wagtail can be seen also in the breeding census, in spite of the last fairly good two autumns.

One of the events of the autumn was the unprecedented invasion of Waxwings. A total of nearly 23 000 and a maximum of 3010 migrants on November 9 can be compared with an earlier all time high of 4732 in 1990. Since numbers in northern Sweden have increased markedly since the summer 2002, most of the birds may have a Swedish origin. A corresponding high number in Fieldfare (Table 2) is also probably an effect of a poor crop of berries in northern Scandinavia. Otherwise the only thrush species showing a trend is Mistle Thrush, with increasing numbers in later years. The small numbers of Bearded Tit are also increasing. While both Coal and Great Tit were relatively scarce the number of Blue Tits was again high with a total of close to 30 000 and 8330 on October 8. In line with the northern rodent specialists among the raptors numbers of Great Grey Shrike have generally declined since 1982. However like in Rough-legged Buzzard the total was the highest for many years. The Jackdaw shows a positive trend at Falsterbo, while the breeding census data suggest more stable numbers. In spite of a pronounced increase in the number of breeding Rooks in Scania, numbers at Falsterbo have remained stable. This can be explained by a significantly higher proportion of resident birds nowadays. All Swedish census data show a heavy decline in the Hooded Crow over the period, but the reasons behind this are far from clear. In

contrast, falling numbers in the Starling have been attributed to the general areal decline of pastures in Sweden.

The fairly high figure of Chaffinch/Brambling contribute strongly to an autumn total above average (Table 2). A maximum of 354 000 finches were counted on October 6. Rough estimates of the number of Bramblings on the good migration days resulted in a total of 11 % Bramblings in this group during the autumn. A total of 17 Serins is the highest figure so far, reflecting an increase in the small Scanian population. Greenfinch as well as Goldfinch are generally increasing with new all time high in both species (Table 2). Also 18 810 Greenfinches on October 25 and 1246 Goldfinches the following day are the highest daily totals so far. Both Linnet and Twite have decreased significantly during the last 30 years but did comparatively well this autumn (Figure 2). The number of Siskins varies considerably between years but the long term trend is positive. A total of 88 415 migrants as well as 12 060 on October 24 both constitute all time highs. Also Redpoll numbers were above average, but it seems like the rapid spread of the southern form cabaret in Southern Sweden has not yet affected the migration figures much. As can be seen from Figure 2 the annual fluctuations in the number of Common Crossbill at Falsterbo are considerably stronger than in Parrot Crossbill. The passage is generally well separated with an average median date of September 7 in Common and October 24 in Parrot Crossbill. In the light of a heavy irruption further north in Sweden during the autumn, the number of Bullfinches at Nabben was hardly impressive. Most buntings seem to be on the decline with a general negative trend in Yellowhammer, Oortolan Bunting, Reed Bunting, Lapland Bunting and Snow Bunting (Figure 2). This is also supported by data from the breeding census in the first three species. However, all five species showed fairly well this autumn compared with later years.

NILS KJELLÉN
Ekologihuset
SE-223 62 Lund

● TABELL 2. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2004

Sträcket i Falsterbo hösten 2004 uppdelat på dekader samt årets totalsumma och medel för perioden 1973-2003. Migration at Falsterbo in the autumn 2004 divided in decades, total and mean 1973-2003.

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Knölsvan	7	6	23	9	40	26	104	35	63	77	33	423	607
Mindre sångsvan	0	0	0	0	0	0	38	0	45	96	42	221	160
Sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	2	4	46	224	276	113
Sädgås	0	0	0	0	0	0	42	0	0	13	10	65	128
Spetsbergsgås	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	3	3
Bläsgås	0	0	0	0	0	3	644	34	46	82	38	847	252
Grågås	12	41	24	240	57	582	2840	720	1550	3970	1317	11353	2245
Kanadagås	0	0	0	0	0	20	0	0	27	16	71	134	108
Vitkindad gås	0	0	0	425	0	100	13420	1837	3710	1740	1330	22562	7029
Prutgås	0	0	0	2	215	1748	4661	674	354	15	7	7676	7610
Gravand	20	41	196	67	16	36	7	0	7	0	0	390	261
Bläsand	0	0	689	2821	2684	2228	3320	280	1515	110	7	13654	5243
Snatterand	0	0	8	4	2	0	0	0	0	0	0	14	3
Kricka	159	159	203	234	180	100	115	10	70	5	0	1235	701
Gräsand	0	0	0	0	0	0	10	40	130	50	93	323	345
Stjärtand	0	0	159	275	570	337	862	18	117	4	0	2342	589
Arta	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	4	1
Skedand	1	0	74	39	26	4	72	3	78	0	0	297	114
Brunand	0	0	0	0	0	0	2	1	8	0	0	11	50
Vigg	16	0	1	6	3	3	81	13	301	2	15	441	413
Bergand	0	0	0	0	0	0	17	8	111	0	2	138	253
Ejder	840	930	620	340	1780	11180	33000	21380	21620	1470	40	93200	82694
Alförrådare	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Alfågel	0	0	0	0	0	0	1	7	26	27	6	67	51
Sjöorre	990	680	1980	260	805	590	202	50	377	50	0	5984	2448
Svarta	21	26	9	6	34	21	24	33	197	8	28	407	192
Knipa	0	0	0	0	0	0	0	0	60	14	8	82	383
Småskrake	0	0	0	6	232	230	180	120	430	70	87	1355	1139
Storskrake	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	30	45	43
Smålom	0	0	15	15	113	105	190	77	128	39	34	716	248
Storlom	0	11	21	13	32	13	55	19	13	6	2	185	90
Vitråbbad islom	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Svartnäbbad islom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Skäggdopping	0	0	2	0	0	4	3	3	2	4	0	18	3

● **TABELL 2. FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Gråhakedopping	0	2	7	2	21	5	7	1	19	6	1	71	6
Klykstiärtad stormsvåla	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Gråhäger	17	2	54	36	33	44	18	3	3	5	4	219	95
Bivråk	1	7	2791	3623	502	101	1	0	0	0	0	7026	7492
Brun glada	1	0	0	4	0	6	0	0	0	0	0	11	7
Röd glada	5	3	1	92	0	692	277	135	56	72	22	1355	510
Havsörn	0	0	2	4	0	11	9	2	4	2	3	37	10
Brun kärrhök	53	83	182	487	42	102	8	1	1	0	0	959	551
Blå kärrhök	0	3	5	31	12	57	22	18	26	18	5	197	270
Stäpphök	0	0	2	5	4	2	1	0	0	0	0	14	2
Ängshök	0	0	5	4	0	0	0	0	0	0	0	9	7
Stängshök	0	0	0	2	2	0	0	1	0	0	0	5	1
Duvhök	0	0	0	0	0	0	2	2	1	8	0	13	33
Spårhök	172	221	1691	5456	2592	7453	1659	1350	2997	729	70	24390	16325
Ornvråk	0	8	50	729	21	2728	3323	465	473	702	35	8534	13986
Fjällvråk	0	0	0	0	0	22	77	121	179	197	4	600	949
Mindre skrikörn	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	3
Större skrikörn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Stäppörn	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kungörn	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2
Fiskguse	12	20	157	193	32	11	0	1	0	0	0	426	242
Tornfalk	18	14	40	127	111	144	30	4	2	2	0	492	482
Aftonfalk	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Stenfalk	0	2	14	40	242	121	38	9	28	4	0	498	207
Lärfalk	2	0	8	18	9	3	2	0	0	0	0	42	48
Pilgrimsfalk	0	1	10	19	13	23	14	6	3	0	0	89	23
Trana	0	0	1	3	4	2	244	26	167	0	0	447	507
Strandskata	9	75	27	5	4	0	0	0	0	0	0	120	293
Skärfläcka	0	0	4	0	3	0	0	0	0	0	0	7	49
Mindre strandpipare	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3
Större strandpipare	23	101	780	289	462	96	8	0	0	0	0	1759	864
Fjällpipare	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	4	1
Ljungpipare	31	209	690	217	9	76	7	1	201	20	30	1491	470
Kustpipare	1	87	112	33	89	276	148	1	2	0	15	764	212

● **TABELL 2. FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Silvertärna	11	18	27	3	9	4	2	1	0	0	0	112	165
Fisk/silvertärna	109	281	524	112	35	2	5	0	0	0	0	omräkn.	
S. albigrons	10	9	4	0	0	0	0	0	0	0	0	23	47
Svarttärna	3	11	21	6	1	0	0	0	0	0	0	42	36
Vitvingad tärna	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ch. leucopterus													
Uria aalge	0	0	1	0	5	8	16	6	16	9	3	88	286
Alca torda	0	0	0	0	2	1	3	5	5	0	1	23	42
U. aalge/A. torda	0	0	0	0	1	0	2	6	7	2	12	omräkn.	
Cephus grylle	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	1
Skoogsduva	0	1	4	215	86	1640	1684	834	1589	395	52	6500	7565
Ringduva	0	0	0	0	0	0	18980	47360	55720	27800	2790	249560	209008
Turkduva	0	0	0	0	0	0	0	0	7	20	0	27	61
Streptopelia decaocto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4681	7106
Apus apus	0	2698	1207	581	173	16	6	0	0	0	0		
Dendrocopus major	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	4	17
D. minor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1
Lullula arborea	0	0	0	0	4	95	259	384	120	27	11	900	1036
Alauda arvensis	0	0	0	0	0	136	602	566	852	43	9	2208	1366
Eremophila alpestris	0	0	0	0	0	0	1	2	3	2	1	9	11
Riparia riparia	0	538	599	1049	192	61	30	5	1	0	0	2475	3518
Hirundo rustica	0	520	1049	4298	6711	4685	2052	291	287	20	1	19914	22285
Delichon urbicum	0	918	1088	211	98	25	25	2	1	0	0	2368	5588
A. campestris	1	3	4	3	0	0	0	0	0	0	0	11	31
A. trivialis	25	7763	16503	6860	327	131	57	4	1	1	0	31672	19085
A. pratensis	0	0	0	46	3383	3887	3600	1328	728	109	38	13119	8225
Rödstrupig piplärka	0	0	0	10	2	3	6	0	0	0	0	21	63
A. cervinus	0	0	0	1	2	17	4	6	1	0	0	31	35
A. petrosus	0	0	0	1	2	17	4	6	1	0	0	49202	38009
Skärpiplärka	142	4332	30970	10683	2853	197	24	0	0	1	0	310	134
Gulärla	0	0	1	43	63	60	58	40	39	4	2	1296	1140
Försärla	0	0	1	43	63	325	72	17	2	2	0		
Sädesärla	0	10	172	366	330	325	72	17	2	2	0		
Bombicilla garrulus	0	0	0	0	0	0	0	400	5915	11960	4575	22850	551
Prunella modularis	0	0	0	18	6	73	68	15	10	20	0	210	39
Turdus torquatus	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0

● TABELL 2. FORTS.

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total	Medel
Björktrast	0	0	0	0	0	0	0	2890	20510	6020	300	29720	9090
Taltrast	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	100	1245
Rödvingetrast	0	0	0	0	0	5	0	20	140	10	0	175	4533
Dubbeltrast	0	0	0	0	0	275	126	165	33	4	0	603	311
Skäggmies	0	0	0	0	0	0	17	0	37	4	0	58	11
Stjærtmes	0	0	0	0	0	0	0	11	7	0	0	18	9
Svartmes	0	0	0	0	0	5	49	2	21	0	0	77	861
Blåmes	0	0	0	0	0	5960	22020	790	470	20	0	29260	20316
Talgöxe	0	0	0	0	0	0	37	12	99	0	0	148	528
Pungmes	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	4	1
Varfågel	0	0	0	0	0	2	10	3	6	0	0	21	19
Kaja	0	0	0	0	22	100	5082	10760	25726	8380	1080	51150	32389
Råka	0	0	0	0	0	70	1178	1473	1135	526	217	4599	7142
Kråka	0	0	0	0	0	0	32	267	277	202	55	833	4178
Korp	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Stare	625	330	65	310	200	3152	5115	9690	21610	6130	650	47877	120933
Bo/bergfink	0	0	0	415	59890	203460	484995	99440	69015	6610	3000	926825	728272
Gulhämpling	0	0	1	2	0	1	2	3	4	2	2	17	5
Grönfink	0	0	0	0	0	385	1438	7830	53024	7855	3650	74182	32619
Steglits	0	0	0	0	7	78	634	1454	3919	587	321	7000	1188
Grönsiska	0	0	0	683	18454	19081	11985	11145	19081	3486	4500	88415	26631
Hämpling	0	0	0	0	38	2214	10199	5735	4340	102	16	22644	23999
Vinterhämpling	0	0	0	0	0	0	58	317	1719	715	212	3021	2087
Gråsiska	0	0	0	0	0	33	213	278	429	915	656	2524	1208
Snösiska	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	5	1
Mindre korsnäbb	20	399	1720	427	16	17	76	0	0	0	0	2675	1981
Större korsnäbb	0	0	0	0	0	37	856	358	459	188	133	2031	594
Rosenfink	3	3	1	2	0	1	0	0	0	0	0	10	4
Domherre	0	0	0	0	0	0	0	300	502	673	273	1748	774
Stenknäck	0	0	0	0	0	0	1	7	16	6	0	30	4
Lappsparv	0	0	0	2	0	1	2	3	5	4	0	17	15
Snösparv	0	0	0	0	0	0	0	2	74	60	57	193	159
Gulspår	0	0	0	0	0	0	28	265	523	872	197	1885	2995
Ortolansparv	0	1	18	11	1	0	0	0	0	0	0	31	43
Sävsparv	0	0	7	21	79	461	639	704	105	80	6	2102	1177
Summa	6454	23027	68622	46246	107104	299536	717674	233182	324610	93968	26888	1947568	1525857